

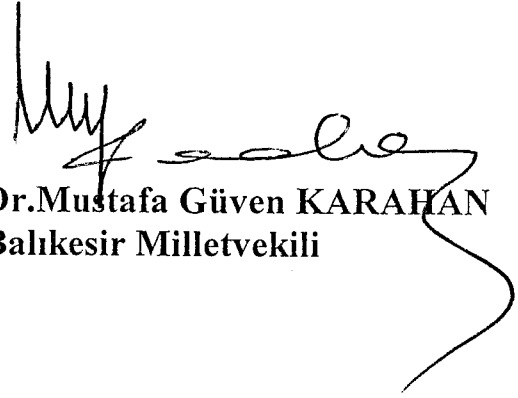
2/204-10 62 3041

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hemşirelik ve Türk Hemşireleri Birliği Kanunu Teklifim ve gerekçesi
ilişikte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Saygılarımla

Dr. Mustafa Güven KARAHA
Balıkesir Milletvekili

1100

GENEL GEREKÇE

Genç demokrasimizin en önemli eksikliklerinden biri ülkemiz deki çeşitli kesimlerin ve mesleklerin örgütlenememesidir. Bir katılım rejimi olan demokratik yaşamda demokratik geleceğimizin sağlıklı hale getirilmesi için, bu eksikliklerimizin en kısa zamanda giderilmesi gerekmektedir.

Ülkemiz insanlarının en önemli Anayasal haklarından biri SAĞLIKLI YAŞAM Hakkıdır". Sağlıklı Yaşam Hakkını sağlamaya çalışan Sağlık ekibinin ayrılmaz bir parçası olan hemşirelik mesleği 1954 yıllarının anlayışıyla çıkarılmış olan 6283 Sayılı "Hemşirelik Kanunu" ile sorunlarını çözmeye çabalamaktadır. Sınırlı bir şekilde tedaviye yönelik olan ve "Tıbbi Bakım" gibi önemli sorumluluk ve yetkileri içermeyen 6283 Sayılı Hemşirelik Kanunu günümüz Sağlık anlayışına gün geçirmeden kavuşturulmalıdır. Çünkü hemşireler bugün yalnız hemşirelik kanununda belirtilen görevleri dışında yüksek teknoloji kullanmayı gerektiren pek çok görevi de yerine getirmektedirler. Sağlıklı bir toplum yapısına ulaşmanın ana hedefi ve bu hedefe ulaşmak hasta hakları, meslek ahlakı, nitelikli sağlık hizmeti ve tıbbi bakım gibi önemli kavramların yol göstericiliğinde olmalıdır.

Türk Hemşireler Derneği'nin de üyesi olduğu Uluslararası Hemşireler Konseyi, Avrupa Konseyi ve Uluslararası Çalışma Örgütü gibi kurum ve kuruluşlar hemşireliği ileri derecede karmaşık ve sorumluluk isteyen işlevleri yerine getirmek zorunda olan bir meslek olarak kabul etmektedir.

Hemşireliğin ileri derecede karmaşık ve sorumluluk isteyen görevleri bulunmaktadır. Hemşireler bu görevlerini ev, işyeri, ilk orta ve yüksek öğretim kurumları, cezaevi, temel sağlık ve tedavi edici hizmetlerin verildiği kurum ve kuruluşlar yerine getirmek zorundadırlar.

21'nci yüzyıla girmek üzere olduğumuz şu günlerde mevcut sağlık mevzuatının günümüz gereksinimlerine yanıt veremeyecek durumda olduğunun bilincinde olarak, güncelleştirilmesi ve günümüz koşullarına uyumunun sağlanması gerekmektedir. Ayrıca ülkemizin uluslararası antlaşmalarda taraf olarak üstüne düşen yükümlülükleri yerine getirebilmesi ilkesi doğrultusunda eskimiş mevzuatın çağımıza uydurulması gereklidir.

Yürürlükteki 6283 Sayılı Hemşirelik Kanunu, Hemşireyi Sağlık Meslek Lisesi mezunu olarak tanımlamaktadır.

21'nci Yüzyıla girmek üzere olduğumuz şu günlerde sağlıklı bir topluma ulaşma, nitelikli insan gücünün büyük bir öneminin bulunduğunu bilmeyen yoktur. Bu nitelikli insan gücü içinde bilgi ve becerileri çağın koşullarına uygun hemşirelerin çok önemli bir yeri vardır.

Ulusal Sağlık Politikası sağlık insan gücü için de hedefler belirlemiştir. Bu hedeflerden bir tanesi de yeterli sayıya ulaşmış olan Sağlık Meslek gruplarının kendi meslek birliklerini kurmaları için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması yönündedir. Sağlık meslek grupları içinde en fazla sayıya sahip meslek grubu olan hemşirelerin Anayasamızın 135'nci maddesinde belirtilen görevleri yerine getirmesi meslek birliğinin oluşturulamaması nedeni ile olanaksızdır. Bu durum meslek adına üzüntü verici olduğu gibi demokratikleşme süreci içinde büyük bir eksikliktir. Ayrıca üyesi olduğumuz Avrupa Konseyi ve girmeyi düşündüğümüz Avrupa Birliği normlarına göre de çözüme kavuşturmamız gereken bir demokrasi eksikimizdir. Belirttiğimiz gibi hemşireliğin günümüz koşullarına uygun bir konumu yoktur. Hemşirelik mesleğinin çağın gereklerine uygun eğitimi ve görev tanımlarının yapılması gereklidir. Örgütlü ve katılımcı demokrasi için örgütlü bir toplum yapısı kaçınılmazdır. Sağlıklı Yaşam Hakkı için çaba harcayan sağlık ekibinin en büyük grubunun örgütsel bir yapıya kavuşması kısa zamanda sağlanmalıdır.

Toplumumuzun hemşireliğin ve genç demokrasimizin gelişmesi açılarından Hemşirelik ve Hemşireler Birliği Kanununun çıkarılması kaçınılmaz olduğu düşüncesiyle bu Kanun Teklifi hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Bu madde ile, bu Kanunun amacı, Hemşire Odaları ve Türk Hemşireleri Birliği'nin kurulması, işleyişi ve faaliyetlerine ilişkin esas ve usuller belirtilmiştir.

Madde 2- Bu madde ile, bu Kanunun Milli Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri dışında kamu ve özel kuruluşlarında çalışan hemşireler ile gerçek ve tüzel kişileri kapsadığı belirtilmiştir.

Madde 3- Bu madde ile, bu Kanunda geçen Bakanlık, Oda ve Birlik deyimlerinin ne ifade ettiği belirtilmiştir.

Madde 4- Genel gerekçede belirtildiği üzere birey, aile ve gruplara sağlıklı kalmayı destekleyici, hastalıkları önleyici, tedavi rehabilite edici "bakımı" verebilecek; farklı mesleklerden oluşan sağlık ekibi içinde ve toplumda kendi görev sorumluluk alanı içine giren işlerde bir bilirkişi olarak davranabilecek; sağlıklı kalabilmek için hizmet talebinde bulunanlara ve alilerine eğitim yapabilecek, hemşirelik uygulamalarına eleştirel gözle bakabilecek ve bu uygulamaları uygulanmış araştırma sonuçlarına dayandırarak geliştirecek bizzat kendisi araştırma yapabilecek, yapılan araştırmalara katılabilecek,sağlıkla ilgili politika geliştirme ve karar alma mekanizmalarının her düzeyinde yer alabilecek nitelikteki hemşireler, (Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları) Türkiye'nin ihtiyaçları ve bağlı olduğumuz tüm uluslararası kuruluşların kararlarına göre liseden sonra en az 4 (dört) yıl süreli eğitimle topluma kazandırılabilir.

Dört yıl süreli eğitim programı, Dünya Sağlık Örgütü'nün sağlık tanımında yer alan ve birisi yeterli düzeyde olmazsa, diğerinin de durumunu sarsıntıya sokan temel değişkenleri kavratmayı "**sağlıklı bir toplum** " ana hedefi doğrultusunda kendisine hedef edinen bir program olmalıdır. Sağlık, "insanın sosyal, ekonomik, psikolojik, fizyolojik yönden tam bir iyilik halinde olması" demektir. Bu temel kavram olarak, hastalıktan önce sağlığın ne olduğunu ve nelerden etkilenebileceğini öğrenmekle başlar. Bunun için de insan denilen karmaşık yapıyı çok iyi tanımak veya tanımak gerekir. İnsan, içinde bulunduğu ortamda bağımsız olarak ele alınmayacağına göre ortamı hem genel olarak, hem de insan veya birey özelinde ele almanın önemini kavramak veya kavratmak gerekir.

Bir Dünya Sağlık Örgütü deymi olan ve ülkemizin de benimsediği 2000 yılında herkese sağlık için geliştirilmiş 38 hedefin temel kaygısı olan "yıllara yaşam, yaşama yıllar katmak" için nelerin, niçin ve nasıl uygulanması gerektiğini bilmek ve bu bilgiyi davranışa dönüştürmek gereklidir. bunun yanında kuşkusuz, normal insan fizyolojisinin yanısıra normalden sapmaların ne ansala geldiğini, teşhis ve tedavi yöntemlerini bilmek gerekir. Ancak patoloji, teşhis ve tedavi yöntemlerini bilirken,

insanı bütün olarak ele almayı, bu nedenle faaliyetleri, hastaya ya da bireye rağmen değil, onunla birlikte planlamanın önemini kavramak gerekir. Yine bu nedenle eğitim programı, sosyal bilimler ve davranış bilimleri dahil olmak üzere temel tıp bilimleri ve hemşireliğe özel bilgileri içeren bir program olmalıdır. Bu nitelikte bir program zaman alan, zengin içerikli bir programdır. Sağlık işletmelerinin yönetimi ile ilgili araştırmalarda, bu süre ve nitelikte programlardan geçenlerin çalışma hayatında yakın nezareti gerektirmemesi, personel ve işletme giderlerinde azalmaya yol açtığından bu nitelikte insan gücü yetiştirmenin maliyet etkili olduğu da ortaya çıkmıştır.

Ulusal Sağlık Politikasının "2000 Yılında Herkese Sağlık" hedeflerine ulaşma doğrultusunda sağlık mesleki eğitiminin yeniden yapılandırma çalışmaları başlamıştır.

Yürürlükte olan Hemşirelik Kanunun, hemşireyi sağlık meslek lisesi mezunu olarak tanımlanmasına rağmen gerek ülkemizde değişen koşullara göre çıkan ihtiyaçlar, gerekse uluslararası standartları yakalamanın getirdiği sorumluluklar hemşirelik eğitiminin liseye temellendirilmesini zorunlu kılmıştır. Sağlık hizmetlerinde verimliliği artırmak ve sağlık personelinin uluslararası normlara uygun şekil yetiştirilmesi için 1. Ulusal Sağlık Kongresi ile 17 nci, 184 ve 185 inci Sağlık Şuralarında hemşirelik, ebelik ve sağlık memurluğu eğitiminin, lise sonrası 4 yıllık yüksekokullarında yapılması kararlaştırılmış ve Sağlık Bakanlığının talebi, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulunun 10.10.1996 tarihli ve 96 /8655 sayılı kararları ile 79 sağlık yüksekokulu kurulmuş ve sağlık meslek liselerinin hemşire, ebe ve sağlık memuru bölümlerine öğrenci kabulü durdurulmuştur. Halen ülkemizde hemşirelik eğitimi, liseden sonra dört yıllık hemşirelik yüksekokulları ile sağlık yüksekokullarının hemşirelik bölümlerinde sürdürülmektedir.

Yukarıda yer yer değinildiği gibi otonom çalışabilen, diğer bir deyişle ihtiyaçları görüp uygun müdahalelerle karar vererek harekete geçebilen ve yaptıklarının sorumluluğunu taşıyabilen profesyonel nitelikte hemşire yetiştirilmesi başlanılmış olup bu uygulamanın Kanun ile güvenceye alınması acil önem taşımaktadır.

Bu görüşten hareketle hemşirelik mesleğini icra edebilmek için gerekli olan nitelikleri belirlemek üzere 4 üncü madde düzenlenmiştir.

Madde 5- Genel gerekçede belirtilen Türkiye'nin ihtiyaçları ve uluslararası kuruluşların kararları doğrultusunda yetiştirilen veya yetiştirilecek olan hemşirenin mesleki ahlak kurallarına bağlı olarak (1) bakım veren, (2) eğiten, (3) yöneten, (4) araştıran , rolünün mevzuatla güvence altına alınması için 5 inci madde düzenlenmiştir. 5 inci maddenin (a),(b),(d),(f),(g),(h),(ı) ve (i) bentleri genel gerekçede yer alan hemşirelik rolüne ilişkin işlevler göz önüne alınarak düzenlenmiştir. Bu maddede, lisans düzeyinde verilen hemşirelik eğitimi sırasında kazandırılan tüm bilgi ve becerilerin kullanılmasına imkan sağlayacak görev, yetki ve sorumluluklar yer almaktadır.

Türkiye'nin ihtiyacı olan hemşirelerin hem koruyucu, hem de tedavi ve rehabilite edici hizmetlerde görev alacak şekilde yetiştirilmesi gerekmektedir. Ülkemizde bugüne kadar, 4 üncü maddenin gerekçesinde bildirilen üç ayrı düzeydeki eğitim programının temel amacı da bu olmuştur. Yine ülkemizde fakülteleşme aşamasında olan dokuz Hemşirelik Yüksekokulunda yer alan ana bilim dallarında aday, gerek temel sağlık hizmeti, gerekse tedavi ve rehabilite edici hizmet veren kuruluşlarda görev yapmak üzere hazırlanmaktadır.

Bu maddenin (c) bendinde Türkiye gerçeğinde sağlık personelinin² (hekim, Hemşire, ebe vb.) özellikle "ana-çocuk" sağlığı ve aile planlaması gibi hizmetlerde aynı görevleri birlikte paylaşmaları gereğinden hareketle halihazırda ana-çocuk sağlığı hizmetlerini yürütmekte olan ve ilgili sağlık personelinin bulunmadığı durumlarda, normal doğumu da üstlenen hemşirelerin bu yetkilerinin mevzuatla güvence altına alınması hedeflenmiştir. Çünkü çeşitli uluslararası kuruluşların da kararları doğrultusunda, hemşirelik yüksekokulları mezuniyet öncesi programlarında temel sağlık hizmetlerine yönelik olarak özellikle Kadın Sağlığı Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği, Çocuk Sağlığı, Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği ile Halk Sağlığı Hemşireliği Ana bilim Dalları tarafından yürütülen dersler, adayı sağlık evi dahil tüm sağlık kuruluşlarında aşağıda bildirilen hizmetleri sunabilecek şekilde yetiştirilmektedir.

Kadının tüm yaşam dönemlerine özgü sağlık sorunlarını tanıyıp çözümleyebilmek ve sağlığını koruyup geliştirmek (Adölesan dönemdekilere evlilik öncesi danışmanlık ve eğitim, fertil dönemdekilere 15-49 yaş grubunda olanlara- doğum öncesi, sağlık doğum ve doğum sonrası hizmetler, aile planlaması hizmetleri, klimakterik dönem ve yaşlılık dönemdekilerin bakım ve izlenimi),

-Çocukluk dönemindekilerin büyüme ve gelişmesini değerlendirip bakım gereksinimlerini saptama, okul sağlığı hizmetleri dahil çocuk sağlığını koruyup geliştirebilecek hizmetleri sunma,

-Bireye aileye ve topluma yönelik sağlık eğitimi verme,

-Hemşirelik bakım hizmetlerini temel sağlık hizmetleri görüşü doğrultusunda planlama, yürütme, koordine etme denetleme ve değerlendirme.

Hemşirelikte lisans programlarını tamamlayan adaylar, Kadın Sağlığı, Hastalıkları ve Doğum Ana bilim Dalında lisans üstü çalışma (bilim uzmanlığı, doktora) yaptıkları takdirde uluslararası normlara göre ebelik yetkisini de aramaktadırlar. Dünya Sağlık Örgütü ebenin tanımını şu şekilde yapmaktadır.

"Ebe, gebelik sırasında, doğum ve doğum sonrası dönemde gerekli bakımı ve danışmanlığı sağlamak, normal doğumları kendi sorumluluğunda yaptırmak ve yeni doğan bebeğin bakımını yapmak üzere eğitilmiş kişidir."

Avrupa Birliği direktiflerinde de ebelerin eğitimlerinin yalnızca yukarıda bildirilen sorumluluklara hazırlayacak biçimde olması gerektiği bildirilmektedir. Bugün Avrupa'da ve dünyanın pek çok ülkesinde ebelere, temel hemşirelik eğitiminden mezun olduktan ve 18 aylık ve özel bir üst eğitimle yetiştirdikten sonra hemşire-ebe unvanı verilmektedir. Temel eğitimde ebe yetiştiren programların süresi ebelerin görev yetki ve sorumluluklarının belli bir alanla sınırlı olması nedeniyle temel hemşirelik programlarından daima daha kısadır.

Takdir edileceği gibi hemşirelikte dört yıllık bir lisans eğitimi sonrası bu konularda (ana bilim dallarında) yüksek lisans, doktora, doçentlik çalışmaları yaparak uzmanlaşan hemşirelerin ebelik yetkisini alıp alamayacağı tartışma konusu olmayacak kadar sağlam dayanakları olan bir gerçektir.

Ayrıca, Sağlık Meslek Lisesi mezunu hemşire, ebe ve sağlık memuru arasında hizmet alanı bakımından yapay bir ayrıştırma ortaya çıkmıştır. Şöyle ki; hemşireler daha çok yataklı kurumlarında istihdam edilirken, ebeler ve sağlık memurlarının daha çok temel sağlık hizmeti sunan kurumlarda çalışmaları uygun görülmüş, ebe, temel sağlık hizmeti sunan kurumlarda anahtar personel olarak düşünülmüştür. Oysa hemşireler, Dünya Sağlık Örgütü'nün öngördüğü biçimde; her yaştaki insanın

sağlığını geliştirmek, hastalıkları önlemek için çalışan ve de fiziksel ve mental hastalığı ya da yetersizliği olanların bakımını üstlenmesi gereken sağlık insan gücüdür. Bu nedenle eğitimlerinde kazandıkları bilgi ve becerilerden özellikle temel sağlık hizmetlerinde yararlanılması için acil olarak mevzuat düzenlemelerinin yapılması kaçınılmaz olmuştur.

5 inci maddenin son fıkrasında hemşirenin sağlık ekibinin bir üyesi olarak tanı ve tedavi programının yürütülmesine katılması ile ilgili ve sorumlulukları hükme bağlanmıştır. 6283 sayılı Hemşirelik Kanunu bu Kanun Teklifi kapsamında tanımlanan hemşire ve hemşirelik anlayışı ile hemen hiç uyuşmayan hükümlerinden birisi de "hemşirelerin müdavi tabibin tavsiyesi üzerine sağlık kurumlarında veya dışarıdan hastalara deri altına adale içine ve damar içine şırınga yapması; sorun çıkarsa ve bu sorun yalnızca şırınganın tatbikindeki bilgisizlik, dikkatsizlik ve ehliyetsizlikten kaynaklanıyorsa sorumlu tutulması" hükmüdür.

Bu hüküm, tanı ve tedavi işlemlerinde büyük katkısı olan, ilaç uygulamalarını ise bütünüyle üstlenmiş olan hemşirelerin bu eylemlere ilişkin olarak mutlaka bilmesi ve uyması gereken hususlara dikkat etmesine gerek olmadığı anlamını taşımaktadır. Şöyle ki;

Hekim ne derse, hiç düşünmeden yap. Çünkü ilaç uygulaması ya da tanı ve tedavi girişimleri hekim reçetesine harfiyen uyularak yerine getirilmesi gereken mekanik bir iştir!

Tanı ve tedavi amacıyla kullanılan madde, ilaç veya girişimler hakkında bilgi sahibi olmana gerek yok!

İlacı vereceğin anda hasta ile ilgili bir değerlendirme yapma, hasta için planlanan tedavi ve bakım programının bilincinde olma!

Reçete veya ilacın kabı üzerindeki açıklamaların okunaksız, anlaşılmaz, silik, eksik veya şüphe götürür türden olması senin kaygın olmasın!

İlacın önerilen doz veya uygulama şeklinin, söz konusu ilaca ait ürün ruhsatı şartlarına uygun düşüp, düşmediğini kontrol etmeye kalkışma. Bu gibi durumlarda ne eczacı ne de doktordan açıklama isteğinde bulunma! Yazılanı uygula!

Gözlemlerin ve değerlendirmelerin sonucu uygulamanın sakıncalı olacağına ilişkin şüpheler bile olsa salık verilen madde veya ilacı hastaya uygulamayı reddetme!

Uygun gördüğün hallerde hastaları kendileri için salık verilen ilaçlarla ilgili, prospektüste yazılı bilgilerden haberdar etme!

Salık verilen ilaçlardan herhangi birisinin diğer bir ilaçla tehlikeli bir şekilde etkileşime gireceği veya girme olasılığı bulunduğunu dikkate alma!

Olağanüstü durumlarda ilacı yazan hekim ile görüşmeden ilacın uygulanmasının durdurulmasının gerekli veya uygun olup olmadığına karar verme ve doktor istemini, sonuç ne olursa olsun aynen uygula!

İlacın son uygulama tarihini kontrol etme!

İlacın olumlu veya olumsuz etkilerini kaydetme ve bunu hekime bildirmel!

6283 sayılı Kanunundaki bu hüküm ilaç vermeyeyle ilgili yalnızca beş ilkeye uyulmasını telkin etmektedir. Bu beş ilke; doğru ilaç, doğru hasta, doğru zaman, doğru doz, doğru yoldur.

Yıllardır sürüp giden bu yaklaşımın hastalara verdiği zararın örnekleri gerekçe kapsamına girmeyecek kadar çoktur. Adaletle intikal eden ölüm veya sakatlanma ile sonuçlanan vakalarda hemşireler "doktor öyle dedi veya yazdı, bende yaptım veya verdim" diyerek kendilerini olayın dışında görüp, savunmaktadır. Bu Kanun teklifi

kapsamında tanımlanan hemşirelerin yetiştirilme biçimleri, onları otonom, yaptığına ya da yapmadığının içerdiği derinliklere vakıf bir insan gücü olmaya hazırlayacak nitelikte olmalıdır. Çünkü mesleki ahlak kuralları, mesleki uygulama sonuçlarının sorumluluğunun bizzat meslek üyeleri tarafından üstlenmesini öngörür.

Teklifin 5 inci maddesinin (e) bendinde geçen protokolden ne kastedildiğine açıklık getirmek gerekmektedir.

Bir hastalığın tanı ve tedavisinde izlenmesi gereken usuller ile bu usullerde hemşirelerin yetkiyle üstlenmesi gereken görevler ve görevlerin gerektirdiği sorumlulukların, görev ve yetki karmaşasına meydan vermemek, hizmetin kalitesini güvence altına almak amacıyla bir dökümünün yapılması ve bu dökümün standart hale getirilmesi çağdaş sağlık hizmeti uygulama yalnızca hemşirelik hizmetlerine yönelik olarak değil, sağlık hizmetlerinde özellikle birinci derecede görev alan her meslek grubu için görev, yetki, sorumluluk esasında uyulması gereken bir ön koşuldur. Protokolün ana hatları Sağlık Bakanlığı ve meslek birliklerinin özel çalışmalarıyla belirlendikten sonra, her kurum kendi koşullarından kaynaklanan politikasına göre, ancak, ana protokole sadık kalmak kaydıyla teşhis ve tedaviye yönelik özel protokolünü oluşturabilir. Bu temel amaç ise uygulamalarda gelişigüze, keyfiliği önlemek, hastaya en uygun standartta, kaliteli, güvenceli hizmet sunabilmektir.

Bu yaklaşımdan hareketle 5 inci maddenin (e) bendi ile son fıkrasının düzenlenmesinde yalnızca hasta haklarını ve menfaatlerini koruma kaygısı hakim olmuştur. Bu nedenle, 1219 sayılı Kanun ile tabiplere verilen umumi suretle muayene, teşhis ve tedavi yetkisine müdahale söz konusu değildir.

Madde 6- Gelişen sağlık hizmetlerinde gerek duyulan ancak, örgün mesleki eğitim programlarında yeterince yer almayan bazı mesleki uygulamalar için hemşirelik personeline gerekli olan bilgi ve becerilerin kazandırılması ve bu konuda uygulama yetkisinin belgelendirilmesi gerekmektedir. Bu belgeye sahip olmaksızın yapılan uygulamaların insan sağlığını tehdit edebileceğinden hareketle 6 ncı madde düzenlenmiştir. Belgelendirmeye yönelik faaliyetler, Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak bir tüzükle düzenlenerek belirlenir. Yetki belgelerinin iptali konusunda Birliğe yetki ve sorumluluk verilir.

Madde 7- Dünya Sağlık Örgütü'nün hemşireliğin amacı ve işlevlerine dair tavsiye kararlarında, değişik derecelerde eğitilmiş hemşirelik insan gücünün ünvanlandırılması ile birlikte görev tanımlarının yapılması ve ücretlerinin bu esasa göre düzenlenmesi önerilmiştir. Buradan hareketle ve aynı zamanda uluslararası kuruluşların hemşireliğe bakışı ve çağdaş hemşirelik anlayışı doğrultusunda hemşirelerin çalışma alanlarına, pozisyonlarına ve eğitim düzeylerine göre tanımlarının yapılabilmesini hükme bağlayan 7 inci madde düzenlenmiştir.

Ülkemizde hemşirelik hizmetlerinin yürütülmesi sırasında, hemşirelik iş gücü kaybına ve iş yeri çatışmalarına neden olan bazı yanlış görevlendirmeler nedeniyle, aksaklıklar gözlenmekte ve bunlar çeşitli disiplin ve yargı mercilerine de yansımaktadır. Hemşirelik personelinin belirlenmiş görev ve yetki alanları dışındaki lâboratuar teknisyenliği, başhekim sekreterliği, danışma görevlisi gibi hizmetler ile işgal edilmesinin önlenmesi, hizmetin bakılanlara hasredilmesi ve kalitesinin korunmasını sağlamak amacıyla, bu maddede aynı zamanda hemşirelere görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında olmayan işlerin yaptırılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 8- Sağlık meslek üyeleri, gelişen bilim, teknoloji, yeni uygulamalar ve ülkenin sağlık gereksinimleri doğrultusunda mesleki bilgi ve becerilerini bakanlıklar meslek birlikleri üniversiteler ve diğer kurum ve kuruluşların birlikte belirleyeceği esaslar çerçevesinde, sürekli olarak geliştirmeye yükümlüdür. Bu konu, çeşitli eğitim düzeylerinden mezun olan personel nedeniyle hemşirelik içinde daha da önem kazanmaktadır. Diğer yandan, hemşirelik personeli insan sağlığının ve yaşamının korunması için sahip olunması gereken asgari bilgi ve beceriden yoksun olduğu takdirde, eksik ve yanlış uygulamaları ile hizmet sundukları insanların hayatını tehlikeye sokabilir. Bu tehlikeyi ortadan kaldırmak, hizmetin gelişen bilgiler doğrultusunda sunumunu sağlamak üzere mesleki yeterliliğin güvenceye alınabilmesi için 8 inci madde düzenlenmiştir.

Madde 9- Hemşirelik hizmetlerinin gelişmiş olduğu ülkelerde mesleki otonominin sağlanmış olmasının hizmetin niteliğini ve etkinliğini yükseltmede önemli rol oynadığı gözlenmektedir. Sağlık kuruluşlarımızdaki personel kadrolarının çoğu hemşirelik personeline ait olmasına karşın bu kadrolar arasında yönetici hemşire kadrolarına yer verilmemiştir. Ayrıca iyi düzenlenmiş bir sağlık organizasyonunda "sorumluluk ve yetkiler arasında denge" istenir, mevcut sağlık mevzuatımız ile başhemşirelere yüklenen sorumluluklara denk yetkiler verilememiştir. Organizasyon ilkelerinden "liderliğin kolaylaştırılması ilkesi" ve "yönetim alanı ilkesi" gereği her sağlık işletmesinde hemşirelik hizmetlerinden sorumlu, yönetim bilgi ve beceri kazanmış hemşirelerden oluşmuş, yeterli sayıda olan ve yeterince yetkilendirilmiş bir yönetim biriminin oluşturulması elzemdir.

Çünkü; her meslek ancak kendi unsurlarını, içeriğini en iyi tanır; hizmetin etkin sunulmasında en doğru yaklaşımları benimseyebilir, hizmetlerin ve meslek üyelerinin performans değerlendirmelerini yapabilir. Ancak Avrupa Konseyi kararlarına göre hemşirelik yönetimi ve eğitimi etkinlikleri, hemşire unvanı taşıyıp , mesleğinde akademik dereceleri olan insan gücü tarafından yürütülmelidir.

Ayrıca hemşirelik ile ilgili yöneticilik görevlerinde liyakat esasının da dikkate alınarak, bu amaçla 9 uncu madde düzenlenmiştir.

Madde 10-Yürürlükte olan 15.2.1954 tarihli ve 6283 sayılı kanunda olduğu gibi hemşirelerin serbest çalışmasına, işyeri açmasına, resmi sağlık kurumlarındaki mesai saatleri dışında da mesleklerini serbest olarak uygulayabilmelerine olanak sağlamak; hemşireler tarafından açılacak işyerlerinin asgari donanımını belirlemek ve standartlara uyumunu sağlayacak denetimlere ilişkin esasları belirlemek amacıyla 10 uncu madde düzenlenmiştir.

Madde 11-Bu madde ile, unvan ve mesleğin korunması yetkisiz meslek icrasının önlenmesi, yetkisiz meslek icra edenler ve bunları istihdam edenlere verilecek cezalar düzenlenmiştir.

Madde 12-Bu madde ile, hemşire odalarının nitelik ve amaçlarının ne olacağı, odalara üye olmayan meslek mensuplarının mesleklerini serbest olarak icra edemeyeceklerine ilişkin hükümleri düzenlenmiştir.

Madde 13- Bu madde ile hemşire odalarının kuruluş usulleri, temsilciliklerin açılışına ilişkin hükümler düzenlenmiştir.

Madde 14- Bu madde ile, Odaların temel görev ve yetkilerinin neler olduğu belirtilmiştir.

Madde 15- Bu madde ile, Oda organlarının neler olduğu belirtilmiştir.

Madde 16- Bu madde ile, Oda Genel Kurulunun oluşumu düzenlenmiştir.

Madde 17- Bu madde ile, Oda Genel Kurulun görev ve yetkilerinin neler olacağı belirtilmiştir.

Madde 18- Oda Genel Kurulunun olağan ve olağanüstü toplantıları ile toplantı yeter sayısına ilişkin esas ve usuller bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 19- Bu madde ile, Oda Yönetim Kurulunun üç yıllık bir dönem için seçilen, asıl ve yedek üyelerin sayısına ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir.

Madde 20- Oda Yönetim Kurulunun görev paylaşıcının nasıl olacağı ve Odanın kimler tarafından temsil edileceğine ilişkin olarak bu madde düzenlenmiştir.

Madde 21- Oda Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri bu madde ile ayrıntılı olarak belirlenmiştir.

Madde 22- Oda Yönetim Kurulunun hangi zaman aralıklarında ve nerede toplanacağına ve kararların nasıl alınacağına açıklık getirmek amacıyla 22 nci madde düzenlenmiştir.

Madde 23 -Oda Disiplin Kurulunun teşkili, seçileceklerde aranan özellikler ve görev paylaşımına açıklık getirmek amacıyla 23 üncü madde düzenlenmiştir.

Madde-24- Oda Disiplin Kurulunun görev ve yetkileri ile soruşturmalarda taraf olanların görevlendirmeyeceğine açıklık, getirmek üzere 24 üncü madde düzenlenmiştir.

Madde 25- Oda Disiplin Kurulunun toplantıya çağırılma usulleri, toplantıların yapılışı, toplantılara geçerli bir özrü olmaksızın katılmayan Kurul üyelerinin durumu, toplantı yeter sayısı gibi konulara açıklık getirmek amacıyla bu madde düzenlenmiştir.

Madde 26- Oda Disiplin Kurulu üyelerinin soruşturulan tarafından reddi ve red işleminden sonra oluşacak duruma açıklık getirmek amacıyla bu madde düzenlenmiştir.

Madde27- Bu madde Oda Denetleme Kurulunun teşkiline açıklık getirmek amacıyla düzenlenmiştir.

Madde 28- Oda denetleme kurulunun görev, yetki ve toplantılarına ilişkin esas ve usuller bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 29- Odaların çalışmalarını sürdürebilmeleri için edinecekleri gelirlere açıklık getirebilmek amacıyla bu madde düzenlenmiştir.

Madde 30- Odaya kayıt olacak hemşirelerden alınacak olan kayıt ücreti ile yıllık aidatların alınış esas ve usulleri bu madde ile düzenlenmiş, hangi durumlarda geçici veya sürekli aidat alınamayacağına ilişkin düzenleme yapılmıştır.

Madde 31- Bu Kanun hükümlerine göre üye sayısı oda kurulacak yeterliliğe ulaşmamış iller ile ilçelerde hangi usul ve esaslarla temsilcilik açılacağına açıklık getirilmek amacıyla bu madde düzenlenmiştir.

Madde 32- Türk Hemşireleri Birliğinin kuruluşu, merkezi, işbirliği yapabileceği kurum ve kuruluşlar ile gerek duyulan konularda yönetmelik ve yönerge çıkarmasına ilişkin olarak bu madde düzenlenmiştir.

Madde 33- Bu madde ile Birliğin temel görev ve yetkileri belirlenmiştir.

Madde 34- Bu maddede Birliğin organları belirlenmiştir.

Madde 35- Birlik teşkili delegelerin seçimi genel kurula katılacakların yol giderlerinin karşılanması ve izinli sayılmalarına açıklık getirmek üzere bu madde düzenlenmiştir.

Madde 36- Birlik Genel Kurulunun görev ve yetkileri bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 37- Birlik Genel Kurulunun olağan ve olağanüstü toplantıları, toplantı yeter sayısı, kararların alınmasına ilişkin esas ve usuller bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 38- Birlik Yönetim Kurulunun üç yıllık bir dönem için seçilmesi, Yönetim Kurulun kaç kişiden oluşacağı, seçilme yeterliliğine ilişkin esas ve usuller bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 39- Birlik Yönetim Kurulunun görev bölümü, Birliğin temsili, Birlik veya Birlik yönetim Kurulu adına açıklama yapma yetkili olanlar bu madde ile belirlenmiştir.

Madde 40- Birlik Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri bu madde ile ayrıntılı ve açık olarak belirlenmiştir.

Madde 41- Birlik Yönetim Kurulunun ne kadar süre ile toplanacağı, olağan ve olağanüstü toplantılar ile karar yeter sayısı toplantıya katılmayan üyelere ilişkin usul ve esaslar bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 42- Bu madde ile Yüksek Disiplin Kurulunun kaç kişiden oluşacağı, Kurula seçilebilme koşulları ve görev paylaşımları düzenlenmiştir.

Madde43- Yüksek Disiplin Kurulunun görev ve yetkileri bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde44-Yüksek Disiplin Kurulunun Birlik Yönetim Kurulunca toplantıya nasıl çağırılacağı, asıl üyelere toplantıya katılmayacağını bildirenlerin yerinin yedek üyelerle nasıl tamamlanacağı, toplantı yeter sayısı ve karar yeter sayısı, Yüksek Disiplin Kurulu üyelerinin davaya taraf olmadıkları sürece reddedilmeyeceğine ve toplantıların gizli olarak yapılacağına ilişkin düzenlemeler bu madde ile yapılmıştır.

Madde 45- Birlik Denetleme Kurulunun teşkili ve seçilme yeterliliği bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde46- Birlik Denetleme Kurulunun görev ve toplantıları ile denetimlere ilişkin esas ve usuller bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 47- Türk Hemşireleri Birliğinin faaliyetlerini sürdürmesi için gerekli olan gelirleri nereden ve nasıl temin edebileceği, Odaların Birliğe ödeyecekleri kayıt ve aidat yüzdesi ile geliri giderini karşılayamayan Odalara yapılacak yardımın koşulları bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 48- Oda ve Birlik organlarına seçileceklerde aranan özellikler, kimlerin seçilmeyeceği 765 sayılı Türk Ceza Kanuna atıfta bulunularak bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 49- Bu maddede Odalar ve Birliğin organlarının seçiminde yargı gözetimi gizli oy, açık tasnif esaslarının uygulanacağı, genel kurul toplantılarına katılacakların listesinin ilçe Seçim kurulu Başkanlığına verilmesine ilişkin usul ve esaslar ile listelere yapılacak itirazların incelenmesine ilişkin ve usuller düzenlenmiştir.

Madde 50- Bu madde ile Odalar ve Birlik organlarının denetiminin Sağlık Bakanlığı'na hazırlanacak yönetmelikle belirlenecek esaslar doğrultusunda yapılacağı hükme bağlanmış ve yargı organlarıncaya görevden alınan Oda Yönetim Kurulunun yerine ilgili mahkemece yapılacak atamalara ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir.

Madde 51- Genel sağlık ve hemşirelik mesleği üzerine yaptığı çalışma ve yayımladığı eserler dolayısıyla onur üyeliği verilecek olanlara ilişkin olarak bu madde düzenlenmiştir.

Madde 52- Oda ve Birlik organlarında görev alacaklara verilecek olan ödeneklerin cins ve miktarının Genel kurullarca kararlaştırılacağı bu madde ile hükme bağlanmıştır.

Madde 53- Hemşirelerin kayıtlı bulunduğu odalar tarafından üyeleri için bir sicil dosyası tutulacağı, bu dosyanın özelliği, hemşirelerin nakil, tayin, işten ayrılma ve benzeri değişikleri en geç bir ay içinde bulundukları yerin odalarına bildirme zorunluluğu bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 54- Hemşirelere verilecek disiplin cezaları, meslek mensubu hakkında savunma alınmadan disipline verilmeyeceği, disiplin cezalarına itirazın usul ve esasları ve cezaların tebliğinin nasıl yapılamayacağı bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 55- Bu Kanuna göre çıkarılması öngörülen tüzük ve yönetmeliklerin Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içinde çıkarılması bu madde ile düzenlenmiştir.

Madde 56- 15.2.1954 tarihli ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanunun tüm hükümlerini kaldırdığı bu madde ile düzenlenmiştir.

Geçici Madde 1- Bu madde ile, daha önce hemşire unvanı almış bulunanların kazanılmış haklarının korunacağı hükme bağlanmıştır.

Geçici Madde 2- Halihazırda yetki belgesi olmaksızın zorunluluklar nedeniyle özellik arz eden birimlerde çalışan hemşirelerin eğitilerek belgelendirilmelerine öncelik verileceğine ilişkin olarak bu madde düzenlenmiştir.

Geçici Madde 3- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce özel iş sahibi olan hemşirelerin işyerlerinin açılışına ilişkin olarak izinlerini Oda ya da Birliğe onaylatmalarına ilişkin olarak bu madde düzenlenmiştir.

Geçici Madde 4- Bu Kanuna göre seçilmeye engel bir hali olmayan hemşirelerden oda kurucusu olmak isteyenlerin kanunun yürürlük tarihinden itibaren 3 () ay içinde başvuruda bulunmalarına ilişkin olarak bu madde düzenlenmiştir.

Madde 57- Yürürlük maddesidir.

Madde 58- Yürütme maddesidir.

HEMŞİRELİK ve TÜRK HEMŞİRELERİ BİRLİĞİ KANUNU TEKLİFİ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, hemşirelik mesleği ve hizmetlerinin çağdaş ölçütlere uygun şekilde düzenlenmesine, Hemşire Odaları ve Türk Hemşireleri Birliği'nin kurulmasına, işleyişine ve faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Kanun; Milli Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetleri dışında kalan kamu ve özel kurum ve kuruluşlarında çalışan hemşireler ile gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,
 - b) Oda: Hemşire odalarını,
 - c) Birlik: Türk Hemşireleri Birliğini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Hemşirelik Mesleğine Giriş, Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Mesleğe giriş

Madde 4- Üniversitelerin lisans düzeyinde eğitim veren Hemşirelik Yüksekokulu, Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü veya Hemşirelik Fakültelerinden mezun olup, diplomaları Bakanlıkça tescil edilen Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşları hemşire unvanını alırlar.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olup, yurt dışındaki bir hemşirelik eğitim programını tamamlayan ve diplomasının denkliği kabul edilerek Bakanlıkça tescilli yapılmış olanlar da hemşirelik mesleğini icra etmeye yetkilidirler.

Görev, yetki ve sorumluluklar

Madde 5- Hemşire :

a) Birey, aile ve toplumun sağlığını geliştirici, koruyucu, tedavi edici ve rehabilite edici hizmetlerin verildiği her ortamda, sağlık evleri dahil tüm sağlık ve sosyal hizmet kuruluşlarında; hemşirelik bakımı verilmesini güvenceye almak üzere sağlık bakım gereksinimlerini belirlemek, ekip hizmetlerinin koordinasyonunu sağlamak, hemşirelik bakımını planlamak, yürütmek, denetlemek ve değerlendirmek,

b) Sağlıkla ilgili fiziksel, psikolojik ve sosyal sorunlarda yardım alınmasını gerektiren durumları saptayarak hizmeti alan kişileri ilgili birimlere göndermek,

c) Ana-çocuk sağlığı ve aile planlaması hizmetlerini yürütmek, ilgili personelin bulunmadığı durumlarda normal doğumu yaptırmak,

d) Her ortamda ilk yardım girişimlerinde bulunmak; koruyucu sağlık önlemlerini almak,

e) Ülke için önem arz eden bazı hastalıklar ve acil durumlarda, Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça çıkartılacak yönetmelik hükümleri doğrultusunda hazırlanacak protokoller ile belirlenen yetki ve sorumlulukları yerine getirmek; rehabilite edici bakım vermek,

f) Sağlık eğitim ve danışmanlık hizmeti ile hemşirelik hizmetlerinde işe uyum eğitimi, hizmet içi eğitim gibi etkinliklerle hemşirelik personelinin mesleki gelişimini sağlamak üzere ülke düzeyinde yapılacak sağlık eğitimi çalışmalarında görev almak,

g) Hemşirelik hizmetlerini yönetmek, diğer meslek üyeleri ile işbirliği yaparak sağlık ile ilgili her düzeydeki planlama ve politikaların oluşturulmasında yer almak,

h) Hemşirelik hizmetlerini geliştirmek üzere araştırma yapmak veya yapılan araştırmalara katılmak,

ı) Yapılan tüm hemşirelik bakım etkinliklerini kaydetmek ve kaydedilmesini sağlamak,

j) Öğretmenlik formasyonuna sahip olanlara öncelik vermek kaydıyla yaygın öğretim ile ilköğretimde verilen sağlıkla ilgili derslere girmek,

ile yetkili ve görevlidir.

Kadın sağlığı hastalıkları ve doğum hemşireliği alanlarında lisansüstü eğitim derecelerine sahip olanların yetkileri, ebelik yetkilerini de kapsar.

Hemşire ayrıca, hekimler tarafından yazılı olarak bildirilen tıbbi tanıya ve tedaviye yönelik işlemleri uygulamaya yetkilidir. Ancak, bu işlemlerden hizmet alacak olana zarar vereceğinden şüphelendiği durumlarda sorumlu hekim ile durumu bir kez daha görüşür; ilgili hekim işlemin uygulanmasında ısrar ederse hemşire uygulamadan kaçınabilir. Bu durumda gerekçelerini hekime ve mesleki amirine yazılı olarak zamanında bildirmekle yükümlüdür. Hemşire uygulamadan haksız kaçınma halinde sorumludur.

Özellik arz eden alanlarda yetiştirme ve yetkilendirilme

Madde 6- Özellik arz eden birim ve alanlar için gerekli olan bilgi ve becerileri özel bir eğitim ile kazanarak yetki belgesi alan hemşireler, yetki aldıkları konularla ilgili olarak, kurumlarda ve serbest çalışma alanlarında uygulama yapmaya yetkilidirler. Yetki belgesine sahip olmayan hemşireler, bu alan ve birimlerde çalışamaz ve çalıştırılmazlar.

Yetki belgesi alınacak eğitim programlarının oluşturulması, sağlanması, koordinasyonu, belgelendirilmesi, tescili, kredilendirilmesi, yetki belgelerinin iptali gibi faaliyetler, Birliğin görüşü alınarak çıkarılacak bir tüzük düzenlenerek belirlenir. Yetki belgelerinin iptali konusunda Birliğe yetki ve sorumluluk verilir.

Görevlerin tanımlanması

Madde 7- Hemşirelerin çalışma alanlarına, pozisyonlarına ve yüksek lisans ve doktora derecesine sahip olanların uzmanlık alanlarına göre görev tanımları, Devlet Personel Başkanlığı ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın görüşleri alınmak sureti ile Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Hemşirelere, görev yaptıkları kurum ve kuruluşlarda bu Kanun ve diğer ilgili mevzuatta belirtilen görev, yetki ve sorumlulukları kapsamında olmayan hiçbir görev yaptırılmaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Meslekte Yeterlilik, Eğitim ve Hizmetlerin Yönetimi

Meslekte yeterliliğin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi

Madde 8- Hemşirelerin meslekte yeterlilik düzeyleri değerlendirilerek yetersiz bulunanlar belirli bir süre geliştirme eğitimine tabi tutulur.

Meslekte yeterliliği değerlendirme sürecinin özellikleri, sıklığı, koşulları, yürütme mercii ve geliştirme eğitimlerinin usul ve esasları ile söz konusu

değerlendirme ve eğitimlerden geçmesine rağmen yeterli düzeye ulaşamayanlarla ilgili işlemler, Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Hemşirelik eğitiminin ve hizmetlerinin yönetimi

Madde 9- Hemşirelik eğitimi ve hizmeti verilen tüm kurumlarda, hemşirelik ile ilgili yöneticilik görevlerine; hemşirelik doktoru, yoksa yüksek lisanslı hemşire, yoksa lisans düzeyinde eğitim görmüş, yoksa ön lisans mezunu, o da yoksa sağlık meslek lisesi mezunu bir hemşire atanır.

Hemşirelik Eğitimi ve hizmeti verilen tüm kurumlarda, hemşirelik ile ilgili yöneticilik görevlerine kariyer ve liyakat esaslarına uygun olarak atama yapılır. Buna ait usul ve esaslar Birliğin görüşü alınarak altı ay içinde Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Mevcut yöneticilerin kazanılmış hakları saklıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Serbest Çalışma

Serbest çalışma

Madde 10- Hemşireler bu Kanun ve diğer ilgili mevzuatla kendilerine yetki verilen alanlarda serbest olarak çalışabilirler.

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan hemşireler, mesai saatleri haricinde, özel hastane, poliklinik, fabrika, kreş, hekim muayenehanesi, diyaliz merkezleri vb. diğer sıhhi ve gayri sıhhi müesseselerde, il sağlık müdürlüğü ve hemşire odasından izin almak suretiyle mesleklerini serbest olarak icra edebilirler. Bu şekilde mesleklerini serbest olarak icra edenlere 2368 sayılı Sağlık Personelinin Tazminat ve Çalışma Esaslarına Dair Kanunun 1 inci maddesi ile öngörülen iş riski, iş güçlüğü ve teminindeki güçlük zamları ödenmez.

Oda sınırları içinde meslek mensuplarınca açılmak istenen işyerlerinin çalışma izinlerini vermek bağlı bulundukları Odaların, bunları bu Kanun kapsamında denetlemek Odalar ve Bakanlığın yetki ve sorumluluğundadır.

Serbest çalışan hemşirelerin faaliyetlerine göre işyerinin sahip olması gereken zorunlu ekipman ile bunlara ait standartlar ve Kamu Kurumunda çalışıp da mesleklerini serbest olarak icra etmek isteyenlere ait kurumundan alacağı izinle ilgili usul ve esaslar Birliğin görüşü alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Serbest çalışma konusunda bu Kanun ve diğer ilgili mevzuattaki gerekleri yerine getirmeyenler hakkında verilecek kapatma kararı valilik tarafından uygulanır ve ilgililer hakkında savcılıklarca dava açılmak üzere suç duyurusunda bulunulur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yasaklar ve Cezai Müeyyideler

Unvan ve mesleğin korunması, cezalar

Madde 11- Bu Kanunun 4 üncü maddesi ile geçici 1 inci maddesinde belirtilen usul ve esaslarla kazanılmadıkça hiç kimse hemşire unvanını kullanamaz, hemşirenin görev, yetki ve sorumluluğunu üstlenemez ve hiçbir kurum, kuruluş ve kişi tarafından görevlendirilemez ve hemşire kadrolarına atanamaz. Unvanının önüne veya arkasına herhangi bir sıfat ekleyerek mesleği veya benzerlerini icra edemez.

Yukarıda belirtilen hükümlere aykırı olarak hemşire unvanını kullananlar bir aydan altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Yetkisiz meslek icra eden kişilerin icraları durdurulur ve altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Bu surette meslek icrası sonucunda Türk Ceza Kanununa göre da

ha ağır cezayı gerektiren bir fiil işlenmiş olduğu takdirde o fiile ait ceza verilir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilen kişileri bilerek istihdam eden ve çalıştıranlar hakkında da aynı cezalar uygulanır.

Sanatını kötüye kullanma suretiyle işlenmiş bir fiilden dolayı iki defa mahkemece meslek ve sanatın yasaklanması cezasına mahkum edilen veya mesleğini sürdürmesine engel olduğu ve tedavisi mümkün olmadığı sağlık kurulu raporu ile belirlenmiş bir ruhsal veya bedensel hastalığa yakalanmış bulunan hemşireler, Birlik Yüksek Disiplin Kurulunun teklifi ve Bakanlığın kararı ile mesleği uygulamaktan men edilir.

Meslek diplomasını herhangi bir menfaat karşılığı hemşirelik mesleğini uygulama yetkisine sahip olmayan kişi veya kişilere kullandıranlar veya Oda veya Birlik Disiplin Kurulları tarafından haklarında meslek uygulamasından geçici veya sürekli alı konma cezası verilenlerden meslek uygulamasına devam edenler, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde bir aydan bir yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

İKİNCİ KISIM

Hemşire Odaları

Odalar, nitelikleri ve amaçlar

Madde 12- Hemşire Odaları, Türkiye sınırları içerisinde meslek ve sanatlarını icra etmeye yetkili olup, mesleklerini serbest olarak icra eden tüm hemşireler bu odalara kaydolmak mecburiyetindedir. Bu odalar hemşirelik hizmetlerinin topluma yararlı ve etkili şekilde sunulmasını ve geliştirilmesini sağlamak üzere mesleki eğitim ve uygulamaları düzenleyici standartları geliştirmek

ve korumak, meslek disiplin ve onurunu, meslek üyeleri arasında deontoloji ve dayanışmayı sağlamak, meslek üyelerinin haklarını korumak ve kollamak amacıyla kurulmuş tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır.

Özel kanunlarında Birlik ve Odalara üye olamayacaklarına dair hüküm bulunanlardan mesleklerini serbest olarak icra edenler ile kendi resmi kurumları dışında bir işyerinde çalışanlar mesleki hak, yetki, disiplin ve sorumluluk bakımından bu Kanun hükümlerine tabidirler.

Mesleklerini serbest olarak icra etmeksizin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışan hemşireler ile, herhangi bir sebeple mesleğini icra etmeyenler, istedikleri takdirde Odalara üye olabilirler.

Odalara üye olmayan meslek mensupları mesleklerini serbest olarak icra edemezler.

Odalar, kuruluş amaçları ve bu Kanunda belirtilen görevler dışında etkinlikte bulunamaz.

Odaların kuruluşu

Madde 13- Sınırları içinde en az 100 hemşire bulunan her ilde bir Oda kurulur.

Yeter sayıda hemşire bulunmayan illerdeki hemşirelerin hangi illerdekilerle birleştirilerek yeni bir Oda kurulacağı ve merkezinin hangi il olacağı Birlik Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Birlik Genel Kurulunca kararlaştırılır.

Oda kuracak sayıya ulaşmamış ve Birlik Genel Kurulunun kararı ile bağlı kılındığı Odanın sorumluluklarına giren illerde ve Oda Yönetim Kurulunun gerekli gördüğü ilçe ve birimlerde Oda Genel Kurulu kararı ve Birlik Yönetim Kurulunun onayı ile temsilcilikler açılır.

Odalar, merkezlerinin bulunduğu ilin adını taşır.

Yeni kurulacak Odaların kurucu üyeleri Birlik Yönetim Kurulunca atanır. Yeni kurulan Odalar en geç üç ay içinde organlarının seçimini yaparlar. Bu seçim, Odanın kurulduğu yılın Haziran ayında yapılmış sayılır ve kanuni süreler buna göre hesaplanır.

Odalar kuruluşlarını Birlik Yönetim Kurulu aracılığıyla Bakanlığa bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.

Odaların temel görevleri ve yetkileri

Madde 14- Odaların temel görevleri ve yetkileri;

a) Hemşirelerin ortak gereksinimlerini karşılamak,

b) Hemşirelerin mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak,

c) Bu mesleğin gelişmesini sağlamak,

d) Meslektaşların birbirleri ve bakım verdikleri kişi ve gruplarla ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak,

e) Meslek disiplinini ve ahlakını korumaktır.

Odaların organları

Madde 15- Odaların organları şunlardır;

a) Oda Genel Kurulu,

b) Oda Yönetim Kurulu,

c) Oda Disiplin Kurulu,

d) Oda Denetleme Kurulu.

Oda Genel Kurulunun teşkili

Madde 16- Oda Genel Kurulu odanın en yüksek karar organı olup, Odaya kayıtlı tüm hemşirelerden oluşur.

Oda Genel Kurulunun görev ve yetkileri

Madde 17- Oda Genel Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Oda Yönetim Kurulunun geçmiş dönem çalışmalarını ve bilançosunu gösteren raporu ile Oda Denetleme Kurulunun raporunu incelemek ve kabulü halinde bu kurulların aklanmasına karar vermek,

b) Oda Yönetim Kurulu tarafından hazırlanan gelecek dönem tahmini bütçesini görüşüp karara bağlamak,

c) Oda Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu, Denetleme Kurulu üyelerini ve Birlik Genel Kurulu delegelerini 48 inci maddede belirtilen seçilme yeterliliği ve 49 uncu maddede belirtilen seçim esaslarına uygun olarak seçmek,

d) Temsilciliklerin yerlerini belirlemek,

e) Yönetim Kurulunun temsilciliklere, Birlik Genel Kurulu delegeliğine ve Oda organlarına seçilebilme koşullarına ilişkin önerisini görüşerek karara bağlamak,

f) Gelecek dönem için Yönetim Kuruluna yön gösterecek kararları almak,

g) Yönetim Kurulunca önerilen gündemdeki diğer konuları görüşüp karara bağlamak,

h) Oda için gerekli taşınmazların, araç-gereç ve malzemelerin alımları ile mevcutların satılması konusunda Birlikten izin almak üzere Yönetim Kuruluna yetki vermek.

Odalar, üç yıllık dönem için Birlik Genel Kuruluna katılmak üzere gizli oyla, odaya kayıtlı üye sayısı beş yüze kadar olan Odalardan iki, bine kadar olan Odalardan dört, iki bine kadar olan odalardan altı, ikibinden fazla odalardan her bin üye için bir asıl ve bir o kadar da yedek delege seçerler.

Oda Genel Kurulunun toplantıları

Madde 18- Genel Kurul her yıl Haziran ayında olağan, Yönetim Kurulu veya üyelerin beşte birinin yazılı isteği üzerine olağanüstü olarak toplanır.

Oda Genel Kurulu toplantıya Oda Yönetim Kurulu tarafından çağrılır. Toplantının yeri, günü, saati ve gündemi toplantı tarihinden en az yirmi gün önce günlük bir gazete ile ilan edilir ve ayrıca taahhütlü bir mektupla üyelere bildirilir. Bu ilan ve mektupta, ilk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamaması halinde yapılacak ikinci toplantının yer, günü ve saati de belirtilir.

Oda Yönetim Kurulu, üyelerin beşte birinin yazılı isteği üzerine Genel Kurulu toplantıya çağırılmazsa, olağanüstü toplantı isteyen üyelere birinin yazılı başvurusu üzerine Oda Genel Kurulu toplantıya Birlik Yönetim Kurulunca çağrılır.

Oda Genel Kurulu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak, ikinci toplantıya katılan üye sayısı; Odaya kayıtlı üye tamsayısının beşte birinden az olamaz.

İlanda belirtilen yer, gün ve saatte üyeler Oda Yönetim Kurulunca düzenlenen listedeki isimlerinin karşısına imza atarak toplantı yerine girerler. Toplantı, Oda Yönetim Kurulu Başkanı veya görevlendireceği bir kurul üyesi tarafından açıldıktan sonra toplantıyı yönetmek üzere bir Divan Başkanı, bir başkan vekili ve iki yazıcı üye seçilir.

Genel Kurul toplantılarında önceden bildirilen gündemdeki konular görüşülür. Ancak, üye tamsayısının beşte birinin imzası ile önerilen konular Genel Kurulun çoğunluğu tarafından kabul görür ise gündeme eklenir.

Genel Kurul toplantılarında kararlar hazır bulunanların salt çoğunluğu ile alınır.

Oda Genel Kurulu toplantılarına bütün üyelerin katılması zorunlu olup, geçerli bir özrü olmaksızın katılmayanlar ile seçimli toplantılarda oy kullanmayanlar Oda Yönetim Kurulu tarafından o yıl ki üye aidatının iki katı kadar para cezası ile cezalandırılırlar. Geçerli özrü olanlar bunu Yönetim Kuruluna toplantıdan sonraki

on gün içinde yazılı olarak bildirmek zorundadırlar. Yönetim Kurulu bu üyelerin özürlerini görüşüp geçerli olup olmadığına karar verir.

Genel Kurul toplantılarının yapıldığı günlerde resmi veya özel kurumlarda çalışanlardan nöbetçi olmayanlar kurumlarınca izinli sayılırlar. Bu süre içinde toplantıya katılacak üyeler hakkında belediye veya il sınırlarını terk etme yasağı uygulanmaz.

Oda Yönetim Kurulunun teşkili

Madde 19- Oda Yönetim Kurulu üç yıllık bir dönem için Genel Kurul tarafından üyeleri arasından seçilen; kayıtlı üye sayısı üç yüze kadar olan odalar için beş, beş yüze kadar olan Odalar için yedi, beş yüzden fazla olan odalar için dokuz üyeden oluşur. Asıl üyeler kadar da yedek üye seçilir. Üyeler, Kurul üyeliğine yeniden seçilebilirler. Oylarda eşitlik halinde kuraya başvurulur.

Herhangi bir nedenle boşalan Yönetim Kurulu üyeliğine yedek üye listesinin başındaki gelir. Yedek üyeliğin kalmadığı ve Yönetim Kurulunun oluşabilmesi için salt çoğunluğun sağlanamadığı durumlarda bir ay içinde olağanüstü, seçimli Genel Kurul toplantısına gidilir. Burada seçilen Yönetim Kurulu, görevini olağan seçimli Genel Kurul toplantısına kadar yürütür.

Oda Yönetim Kurulunun görev bölümü ve odanın temsili

Madde 20- Oda Yönetim Kurulu ilk toplantısında kendi aralarında gizli oyla bir Oda Başkanı, bir başkan vekili, bir sekreter ve bir sayman seçer. Görev dağılımı en geç on gün içinde Birlik Yönetim Kuruluna bildirilir.

Oda Başkanı, Odayı temsil ve Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Odanın mali işlerinden ve bu konu ile ilgili defter ve kayıtların tutulmasından saymanla birlikte, diğer defter ve yazışmalarla ilgili olarak da sekreterle birlikte sorumludur. Başkanın yokluğunda kendisine başkan vekili vekalet eder.

Oda Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri

Madde 21- Oda Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Oda Genel Kurulu gündemini hazırlayarak Genel Kurulu toplantıya çağırarak,

b) Odanın dönem bilançosu, çalışma raporu ile tahmini bütçeyi hazırlayıp Denetleme Kurulu raporu ile birlikte Genel Kurula sunmak, bunları Kurul tutanakları ile birlikte onbeş gün içerisinde Birlik Yönetim Kuruluna göndermek,

c) Birlik ve Oda Genel Kurulunun kararlarını bölgesinde uygulamak,

d) Hemşirelik ile ilgili mevzuatın ve bu Kanun kapsamındaki konuların gerektiği gibi uygulanmasını izlemek ve uygulanmaması halinde valiliğe, Birlik Yönetim Kuruluna ve Bakanlığa yazılı olarak bildirmek,

e) Meslek üyeleri arasında ve üyeleri ile hizmeti alanlar arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini sağlamak,

f) Meslek üyelerinin birbirleri veya üyelerle işverenler ve hasta sahipleri arasında çıkacak ihtilafları uzlaştırmaya veya hakem usulüne başvurarak çözüme kavuşturmaya çalışmak,

g) Oda sınırları içinde meslek mensuplarınca açılmak istenen işyerlerinin çalışma izinlerini vermek, Bakanlıkla birlikte bunları bu Kanun kapsamında denetlemek, gerekli koşulları yerine getirmeyenler hakkında kapatma kararı vermek,

h) Serbest çalışan meslek üyeleri için kendi bölgesinde uygulanacak "hemşirelik hizmetleri" ücret tarifelerini, her yıl Aralık ayı içinde düzenlemek ve Birlik Yönetim Kuruluna göndermek,

ı) Bölgesindeki serbest hemşirelik hizmetlerinin yürütüldüğü işyerlerinin çalışma saatlerini, çalışma koşullarını, nöbet veya hizmete yönelik çalışmalarını düzenlemek için bölgesel yönetmelikler hazırlayarak Birliğe göndermek,

j) Hemşirelik mesleğinin onurunu, genel hak ve menfaatlerini ilgili merciler nezdinde savunmak, bu Kanuna ve hemşirelerin hak ve menfaatlerine aykırı uygulama yapanlar hakkında adli ve idari yargı organlarında dava açılması için Birlik Yönetim Kuruluna öneride bulunmak, gerektiğinde üyesi adına avukat tutmak,

k) Üyelerin mesleki dosyalarını tutmak ve sorumluluğunu taşımak, üyenin bölgeden ayrılması durumunda gitmiş olduğu bölgenin Odasına dosyayı göndermek; gerekli görüldüğü durumlarda dosyaların yalnızca Oda Disiplin Kurulu Başkanı, Birlik Yönetim Kurulu Başkanı, Yüksek Disiplin Kurulu Başkanı, yargı organları ve üyenin kendisi tarafından görülmesini sağlamak,

l) Hemşirelerin ikinci bir işyerinde veya başka kurum ve kuruluşlarda çalışmaları ile ilgili başvuruları, iş hacmi, ikinci görevlerin hemşireler arasında adil dağıtımı ve hizmetin niteliğini göz önünde bulundurarak incelemek ve gerekçeli olarak karara bağlamak, bu konudaki uygulamaları denetlemek,

m) Hemşirelerin, kendileri istemediği sürece mesleği ile ilgili olmayan alanlarda ve bu Kanunda belirtilen görev, yetki ve sorumlulukları dışında çalıştırılmalarını engellemek ve denetlemek,

n) İhtiyaca göre bölgesindeki il, ilçe veya birimlerde faaliyette bulunmak üzere temsilcilikler kurulmasına karar vermek ve bunların yetkilerini belirlemek,

o) Üyelerinin mesleki gelişmelerine katkıda bulunmak üzere;

1) Yayın yapmak, üyelerin yayınlara bizzat katılmalarını sağlamak,

2) Kütüphane açmak, konferans, seminer, panel, açık oturum, sempozyum, kongre türü bilimsel etkinlikleri düzenlemek,

- 3) Üyelerini mesleki araştırma yapmaya teşvik etmek, desteklemek ve araştırma sonuçlarını ilgili birimlere iletmek,
- 4) İlgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği halinde uygulanan sürekli eğitimin denetlenmesini sağlamak ve uygulanan değerlendirme sisteminin gereklerini yerine getirerek buna ilişkin belgelerin kayıtlarını tutmak,
- 5) Gerekli görülen konularda kurulacak komisyonların organizasyonunu sağlamak ve işlerliklerini denetlemek,
- 6) Üyeleri için mesleki ve sosyal danışma merkezi kurmak,

p) Noter onaylı makbuz karşılığı bağış toplamak ve harcamaları noter onaylı defterlere işlemek,

r) Oda adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü ayni hak tesis etmek, kaldırmak gibi konularda Birliğin iznini almak üzere Oda Başkanına veya bir Yönetim Kurulu üyesine yetki vermek,

s) Onur üyeliği için Birlik Yönetim Kuruluna öneride bulunmak,

t) Herhangi bir konuda oluşması istenen komisyon üyelerini seçmek.

Oda Yönetim Kurulunun toplantıları

Madde 22- Oda Yönetim Kurulu ayda iki kez Oda merkezinde olağan olarak toplanır. Başkanın gerekli gördüğü durumlarda yazılı ve gerekçeli çağrısı üzerine olağanüstü olarak da toplanabilir.

Toplantılar Oda Yönetim Kurulu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile yapılır ve kararlar hazır bulunanların salt çoğunluğu ile alınır, oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Geçerli bir özrü olmaksızın üst üste üç olağan toplantıya katılmayan veya altı ay içinde yapılan toplantıların yarısına her ne sebeple olursa olsun katılmayanların üyelikleri kendiliğinden düşer ve yerlerine sırasıyla en fazla oy alan yedek üyeler çağrılır. Üyeliği düşenler, bir sonraki Oda Yönetim Kurulu seçimlerine katılamaz ve odaların hiçbir organına, iki devre geçmediği sürece seçilemezler.

Yönetim Kurulu üyelerine, toplantılara katıldıkları süreler için çalıştıkları kurumca izin verilir.

Oda Disiplin Kurulunun teşkili

Madde 23- Oda Disiplin Kurulu, Oda Genel Kurulunca üç yıllık bir dönem için Oda üyeleri arasından seçilen beş asıl ve beş yedek üyeden oluşur. Disiplin Kuruluna seçilebilmek için bu Kanuna göre genel seçilme yeterliliği yanında, meslekte on yıl ve Türkiye'de en az bir yıl bilfiil hemşire olarak çalışmış olmak gerekir. Hizmet süresi bakımından yeterli sayıda üye bulunmazsa sırasıyla daha az hizmeti olanlar da aday olabilir.

Disiplin Kurulu asıl üyeleri ilk toplantıda kendi aralarında bir Başkan, bir başkan vekili ve bir yazıcı seçerler.

Oda Disiplin Kurulunun görev ve yetkileri

Madde 24- Oda Disiplin Kurulu, Oda üyelerinin mevzuattan doğan yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda, Oda Yönetim Kurulunun disiplin kovuşturması açılmasına dair kararı üzerinde inceleme yaparak disiplin ve disiplin cezaları ile ilgili kararları vermek ve bu Kanunla verilen diğer yetkileri kullanmakla yükümlüdür.

Oda Disiplin Kurulu herhangi bir soruşturma için Oda üyelerinden birini görevlendirebilir. Soruşturma konusunda taraf olanlar, eşler, boşanmış eşler, anne, baba, evlat, veya üvey evlat ilişkisinde olanlar, dede, torun, amca, dayı, teyze, hala ve bunların çocukları, evlatlık ile evlat edinenler soruşturma için görevlendirilemezler.

Oda Disiplin Kurulu toplantıları

Madde 25- Oda Disiplin Kurulu toplantıya, Yönetim Kurulu tarafından, asıl üyelere toplantı tarihinden en az üç hafta önceden taahhütlü mektup gönderilmek suretiyle çağrılır. Geçerli bir özrü nedeniyle toplantıya katılamayacak üyelerin toplantıdan bir hafta önce durumlarını belirtmeleri üzerine yerleri yedek üyelerle doldurulur.

Geçerli özrü olmaksızın üst üste iki toplantıya katılmayan asıl üyelerin üyelikleri düşer, yerlerine sırasıyla en fazla oy alan yedek üye getirilir.

Disiplin Kurulu toplantılarında Disiplin Kurulu Başkanı bulunmazsa, başkan vekili o da bulunmaz ise o toplantıyı yönetmek üzere katılanlar arasından bir Başkan seçilir. Seçim gerçekleşmezse kurula toplantıya katılanların en kıdemlisi başkanlık eder.

Oda Disiplin Kurulu en az dört üye ile toplanır. Kararlar hazır bulunanların salt çoğunluğu ile verilir. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Disiplin Kurulu üyeleriden; incelenen konu ile ilgisi bulunanlar, hakkında inceleme yapılan kişinin usul veya furuundan olanlar ile eşi, boşanmış eşi, üvey evlat, amca, dayı, teyze, hala ve bunların çocukları, evlatlık ile evlat edinenler Disiplin Kurulu toplantılarına katılamazlar.

Disiplin Kurulu toplantıları gizli yapılır. Ancak kendini savunmak durumunda kalan kişi, karar aşamasından önceki devrelerde toplantının açık olmasını isteyebilir. Açık toplantılara Oda üyelerinin dışında kimse katılamaz.

Oda Disiplin Kurulu üyelerinin reddi

Madde 26- Oda Disiplin Kurulu üyeleri tarafsızlıklarını şüpheyeye düşürecek bir durumun mevcudiyeti halinde red olunabilir. Red isteğinde bulunan kimse, iddiasını delilleri ile birlikte bildirmeye mecburdur. Bu takdirde red olunan asıl üyelerin yerleri yedeklerle tamamlanmak ve Başkan ile yardımcısının birlikte reddi halinde gizli oyla geçici bir Başkan ve başkan yardımcısı seçilmek suretiyle öncelikle red istemi incelenir ve karara bağlanır.

Red istemi uygun görülürse konu bu Kurul tarafından incelenerek karara bağlanır. Reddin asılsızlığı anlaşıldığı veya red istemi kabul görmediği takdirde istemin reddine karar verilmekle birlikte, Disiplin Kurulu kararıyla istemi uygun görülmeyenin ayrıca o yılki yıllık aidatın on katı para cezası ödemesine karar verilebilir.

Reddedilenlerin çokluğu dolayısıyla Disiplin Kurulu yedeklerle dahi oluşturulamazsa red istemi en yakın Odanın Disiplin Kurulunda incelenir ve bu durumda yukarıdaki hükümler aynen uygulanır. Bu karara karşı itiraz hakkı yoktur.

Red isteminin reddi hakkındaki kararlara ancak esas mesele ile birlikte Yüksek Disiplin Kurulunda itiraz olunabilir.

Oda Denetleme Kurulunun teşkili

Madde 27- Oda Denetleme Kurulu, Oda Genel Kurulunca üç yıllık bir dönem için, meslek unvanı hemşire olan Oda üyeleri arasından seçilen üç asıl ve üç yedek üyeden oluşur.

Denetleme Kurulunun görev ve yetkileri, toplantıları

Madde 28- Denetleme Kurulu üyeleri, gerek birlikte ve gerekse ayrı ayrı Odanın işlem ve hesaplarını incelemekle görevlidirler; oy hakkı olmaksızın Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler. Oda üyelerine ait gizli dosyaları ancak Oda Başkanının izniyle görebilirler.

Denetleme Kurulu hesap ve işlemlerde gördüğü aksaklıkları en geç on gün içinde Yönetim Kuruluna ve yıllık denetleme sonuçlarını da bir rapor halinde Oda Genel Kuruluna sunar, önerilerde bulunur.

Denetleme Kurulunun Oda üyelerini denetleme yetkisi yoktur. Ancak meslekten men cezası almış üyelerin işyerlerini ceza süresi içinde denetlemekle yükümlüdür.

Denetleme Kurulu yılda en az iki kez toplanarak kurul halinde denetlemede bulunurlar ve sonucu rapor ederler.

Odaların gelirleri

Madde 29- Odaların gelirleri şunlardır:

- a) Odaya kayıt ücreti ve yıllık aidatlar,
- b) Hemşirelik personeline sağlanacak basılı belgelerden elde edilecek gelirler,
- c) Görevleri içine giren onaylamalardan alınacak ücretler,
- d) Yayın gelirleri,
- e) Para cezaları,
- f) Bağış ve yardımlar,
- g) Kültürel ve sosyal etkinliklerden veya Oda Yönetim Kurulu kararı ile işletilecek lokal, misafirhane gibi sosyal tesislerden elde edilen gelirler,
- h) Araştırma, proje çalışmaları ve bilimsel çalışmaların gelirleri,
- ı) Danışma hizmeti gelirleri,
- j) Kendi içinde yapacakları sürekli eğitim çalışmaları için ilgili kişi, kurum ve kuruluşların ödeyeceği ücretler,
- k) Türkiye'deki ve diğer ülkelerdeki ulusal ve uluslararası mesleki ve sağlık ile ilgili kurumların veya diğer kurum ve kuruluşların bu Kanun kapsamına giren konulardaki işlerinin yürütülmesine yönelik bağış, yardım ve hizmet satın alma gelirleri,
- l) Yarışma veya ödüllü çalışmalardan elde edilecek gelirler,
- m) Diğer gelirler.

Odaya kayıt ücreti ve aidatların ödenmesi

Madde 30- Odaya kayıt ücreti ile yıllık aidat miktarı Birlik Yönetim Kurulunun önerisi üzerine Birlik Genel Kurulunca kararlaştırılır. Belirlenen kayıt ücreti ile yıllık aidatlar asgari ücretin üçte birinden az, iki katından fazla olamaz. Yıllık aidatlar her yılın Mart ve Ekim ayları sonuna kadar iki taksitte ödenir. Zamanında ödenmeyen yıllık aidatlar ve her türlü cezalar ile diğer ödemeler 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uyarınca işlem görürler.

Üyenin bir odadan diğer bir odaya naklinde kayıt ücreti ve yıllık aidatı yeniden alınmaz. Oda Yönetim Kurulu, hastalık, yaşlılık veya yoksulluk gibi nedenlerle aidatlarını ödeyemeyecek durumda olanlardan geçici veya sürekli olarak aidat alınmamasına karar verebilir.

Temsilcilikler

Madde 31- Üye sayısı Oda kuracak yeterliliğe ulaşmamış illerde ve Odanın gerekli gördüğü ilçelerde, Oda Genel Kurulu kararı ve Birlik Yönetim Kurulunun onayı ile temsilcilikler kurulur. Temsilciliklerin yetki ve yükümlülükleri Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. Temsilciliklerin görev süreleri üç yıldır. Temsilciler o ilde, ilçede veya birimde bulunan hemşirelerin gizli oyuyla seçilir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Türk Hemşireleri Birliği

Kuruluş, nitelikler ve faaliyet sınırları

Madde 32- Birlik, tüm Hemşire Odalarının katılımı ile kurulan tüzel kişiliğe sahip, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Birliğin merkezi Ankara'dadır.

Birlik, kuruluş amaçları ve bu Kanunda belirtilen görevler dışında etkinlikte bulunamaz.

Birliğin görevleri Birliğin organları tarafından yürütülür. Birlik, bu Kanun kapsamına giren konular ile ilgili olarak başka kurum, kuruluş, birlik, oda veya kişilerle işbirliği yapabilir.

Birlik, bu Kanun kapsamı ile ilgili olarak gerek duyulan konularda Bakanlığın uygun görüşünü alarak yönetmelik ve yönergeler çıkarabilir.

Birliğin temel görev ve yetkileri:

Madde 33- Birliğin temel görevleri ve yetkileri;

- a) Hemşirelerin ortak gereksinimlerini karşılamak,
- b) Hemşirelerin mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak,
- c) Bu mesleğin gelişmesini sağlamak,
- d) Meslektaşların birbirleri ve bakım verdikleri kişi ve gruplarla ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak,
- e) Meslek disiplinini ve ahlakını korumaktır.

Birliğin organları

Madde 34- Birliğin organları şunlardır:

- a) Birlik Genel Kurulu,
- b) Birlik Yönetim Kurulu,
- c) Yüksek Disiplin Kurulu,
- d) Birlik Denetleme Kurulu.

Birlik Genel Kurulunun teşkili

Madde 35- Birlik Genel Kurulu, Birliğin en yüksek karar organı olup, Oda Genel kurullarınca seçilen delegeler, Oda Başkanları ve Birlik Yönetim Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu ve Birlik Denetleme Kurulunun asıl üyelerinden oluşur.

Birlik Genel Kuruluna katılan delegeler ile Oda başkanlarının yol ve zaruri masrafları kendi Odalarınca karşılanır. Toplantıya katılacak resmi veya özel kuruluşlarda çalışanlar izinli sayılırlar. Bu süre içinde toplantıya katılacak üyelere belediye veya il sınırlarını terketme yasağı uygulanmaz.

Birlik Genel Kurulunun görev ve yetkileri

Madde 36- Birlik Genel Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Birlik Yönetim Kurulunun yıllık çalışmalarını ve bilançosunu gösteren raporu ile Birlik Denetleme Kurulunun raporunu görüşmek, kabulü halinde bu kurulların aklanmasına karar vermek,
- b) Birlik Yönetim Kurulunun hazırladığı gelecek yıla ait tahmini bütçeyi karara bağlamak,
- c) Birlik Yönetim Kurulu, Yüksek Disiplin Kurulu ve Birlik Denetleme Kurulu asıl ve yedek üyelerini seçmek,
- d) Mesleği ilgilendiren tüzük ve yönetmelik taslakları hakkında görüş ve önerilerini ilgili makamlara bildirmek üzere karara bağlamak,
- e) Birlik ile ilgili yönetmelik taslaklarını karara bağlamak,
- f) Birliğin hizmetlerine ve gelecek dönemler için Birlik Yönetim Kuruluna yön verecek kararları almak,
- g) Yeni Oda kurulması ile ilgili başvuruları, Oda kurulamayacak illerin hangi Odalara bağlanacağını, gerektiğinde odalar ile ilgili yeni düzenlemeleri görüşüp karara bağlamak,
- h) Odaların iç işlerini görüşmek, Birlik Yönetim Kurulu veya delegelerin isteği üzerine Odaların çalışma raporlarını incelemek ve önerilerde bulunmak,

i) Kayıt ücreti ve yıllık üye aidatlarını belirlemek,

j) Birlik için gerekli taşınmazların satın alınması için Birlik Yönetim Kuruluna yetki vermek ve mevcut taşınmazların satılması konusunu karara bağlamak.

Birlik Genel Kurulunun toplantıları

Madde 37- Birlik Genel Kurulu yılda bir kez Ekim ayında olağan olarak; Birlik Yönetim Kurulunun veya Birlik Genel Kurulu delegelerinin beşte ikisinin yazılı isteği üzerine olağanüstü olarak toplanır.

Birlik Genel Kurulu toplantıya Birlik Yönetim Kurulunca çağrılır.

Toplantıların yeri, günü, saati ve gündemi toplantı tarihinden en az yirmi gün önce günlük bir gazete ile ilan edilir ve ayrıca taahhütlü bir mektupla delegelere bildirilir. Çoğunluğun sağlanamaması halinde toplantı ertesi güne ertelenir.

Genel Kurul delegelerin tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır. İlk toplantıda yeterli çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantıda çoğunluk aranmaz. Ancak ikinci toplantıya katılan delege sayısı tüm delege sayısının beşte birinden az olamaz.

Genel Kurul toplantıları ilanda belirtilen yer, gün ve saatte yapılır. Delegeler Birlik Yönetim Kurulunca düzenlenen listedeki isimleri karşısını imzalayarak toplantı yerine girerler. Toplantı Birlik Yönetim Kurulu Başkanı veya görevlendireceği bir kurul üyesi tarafından açıldıktan sonra toplantıyı yönetmek üzere bir Divan Başkanı, bir başkan vekili ve iki yazıcı üye seçilir.

Genel Kurul, önceden bildirilen gündemdeki konular görüşülür. Toplantıda hazır bulunan delegelerin beşte birinin imzası ile gündeme eklenmesi önerilen konular Genel Kurulun çoğunluğu tarafından kabul görür ise gündeme eklenir.

Genel Kurul toplantılarında hazır bulunanların salt çoğunluğu ile karar verilir. Toplantıyı Divan Başkanı yönetir. Yazıcılar toplantı tutanağını düzenler ve Başkanla birlikte imzalarlar.

Geçerli bir özrü olmaksızın Genel Kurul toplantılarına katılmayanlar ile seçimli toplantılara hem katılmayan hem de oy kullanmayan delegeler iki devre Birlik Genel Kurulu delegeliğine seçilemezler. Oda Başkanları bu hükmün dışındadır. Geçerli özrü olanlar, bunu Birlik Yönetim Kuruluna toplantıdan sonraki on gün içinde yazılı olarak bildirmek zorundadır. Birlik Yönetim Kurulu özürlerin geçerli olup olmadığına karar verir.

Birlik Yönetim Kurulunun teşkili

Madde 38- Birlik Yönetim Kurulu üç yıllık bir dönem için Birlik Genel Kurulunca seçilen; onbir asıl ve onbir yedek üyeden oluşur.

Oylarda eşitlik halinde kuraya başvurulur. Üyeler Birlik Yönetim Kurulu üyeliğine yeniden seçilebilir.

Birlik Yönetim Kuruluna seçilebilmek için bu Kanunda belirtilen seçilme yeterliliğinin yanında, meslekte en az beş yıl bilfiil çalışmış olmak şarttır.

Birlik Yönetim Kuruluna seçilen üyelerin varsa, diğer seçimle gelinen Birlik organlarındaki görevleri ve oda delegelikleri düşer. Birlik Yönetim Kuruluna seçilebilmek için Birlik Genel Kurulu delegesi olmak şart değildir.

Birlik Yönetim Kurulunun görev bölümü ve birliğin temsili

Madde 39- Birlik Yönetim Kurulu asıl üyeleri, ilk toplantılarında kendi aralarından gizli oyla bir Genel Başkan, bir Genel Başkan vekili, bir genel sekreter ve bir de genel sayman seçerler.

Genel Başkan, Birliği temsil ve Birlik Yönetim Kuruluna başkanlık eder. Genel Başkan, birliğin mali işlerinden ve bu konu ile ilgili defter ve kayıtların tutulmasından genel saymanla birlikte; diğer defter ve yazışmalarla ilgili olarak da genel sekreterle birlikte sorumludur.

Genel Başkanın yokluğunda kendisine Genel Başkan vekili vekalet eder.

Birlik veya Birlik Yönetim Kurulu adına açıklama yapmaya yetkili olanlar, Genel Başkan, Genel Başkan vekili veya genel sekreter veya Başkanın onay vereceği kişilerdir.

Birlik Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri

Madde 40- Birlik Yönetim Kurulunun görev ve yetkileri şunlardır;

a) Birlik Genel Kurulunun gündemini hazırlayıp Genel Kurulu olağan veya gerektiğinde olağanüstü toplantıya çağırarak,

b) Birliğin yıllık bilançosunu, çalışma raporu ile tahmini bütçesini hazırlayıp Birlik Genel Kuruluna sunmak; bilanço ve faaliyetleri konusunda aklanmasını istemek,

c) Bu Kanun kapsamına giren konularda ve mesleğin yürütülmesine ilişkin tüm hallerde Birliği ve Birlik üyelerini ulusal ve uluslararası her türlü kurum ve kişilere karşı temsil etmek,

d) Birlik Genel Kurulu kararlarını uygulamak, ilgili yerlere bildirmek,

e) Odaların çalışmalarını izlemek, denetlemek, odalardan gelecek sorunlar ile ilgili araştırma yapmak ve konuyu açıklığa kavuşturmak,

f) Kanuna, tüzük ve yönetmeliklere uymayan Odaları uyarmak, gerekirse sorumluları Yüksek Disiplin Kuruluna sevk etmek,

g) Bu Kanunun uygulanmasına esas olacak yönetmelik ve yönergeleri çıkarmak için gerekli çalışmalarda bulunmak,

h) Mesleki eğitim standartlarını geliştirme ve korumaya yönelik çalışmalar yapmak, bu konuda ilgili ve yetkili kuruluşlar ile işbirliği ve eşgüdümü sağlamak,

ı) Hemşirelik hizmetlerinin kalitesini güvence altına almayı hedefleyen hizmet standartlarını belirlemek ve hizmetin bu standartlar doğrultusunda yürütülmesini sağlamak,

j) Mesleki uygulamaların mevzuatın öngördüğü esaslar doğrultusunda yürütülmesini sağlamak ve denetlemek,

k) Hemşirelikte yetki belgesi alınacak eğitim programlarının ve sürekli eğitim programlarının oluşturulması, sağlanması, koordinasyonu, belgelendirilmesi, tescili, kredilendirilmesi, yetki belgelerinin iptali gibi faaliyetleri, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği ve eşgüdüm sağlayarak yapmak,

l) Türkiye'de hemşirelik personelinin serbest çalışma izinlerinin düzenlenmesini yapmak,

m) Odalarca üyelerin puanlama, kredilendirme türü değerlendirmelerini de içine alan mesleki sicil dosyalarının düzenli tutulmasını sağlamak ve denetlemek,

n) Mesleğin yürütülmesinde tutulacak kayıtların standardizasyonu ve tutulmasını sağlamak ve bunları denetlemek,

o) Serbest çalışan meslek üyeleri için Odalarca önerilen "hemşirelik hizmetleri" ücret tarifelerini karara bağlamak,

p) Bu Kanun kapsamına giren konularda Birlik olarak tek başına veya disiplinler/sektörlerarası araştırmalar yapmak, yaptırmak, yapmak isteyen üyelerine destek sağlamak, araştırma sonuçlarını ilgili birimlere iletmek,

r) Bu Kanun kapsamına giren konular ile ilgili her türlü yayın yapmak, kongre, konferans, seminer, paneller düzenlemek ve diğer her türlü bilimsel etkinliklerde bulunmak,

s) Üyeleri için sosyal tesislerin kurulması ve işletilmesi için gerekli organizasyonu sağlamak,

t) Hemşirelik mesleğini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyebilecek mevzuatın düzenlenmesi sırasında ilgili yerlere görüş bildirmek,

u) Birlik adına taşınır ve taşınmaz mal almak, satmak, ipotek etmek ve bunlar üzerinde her türlü ayni hak tesis etmek, kaldırmak; bu konularda Genel Başkan veya Birlik Yönetim Kurulu üyelerine yetki vermek.

v) Hemşirelerin uluslararası gelişmelerden haberdar olmaları ve yararlanmaları için aynı amaçla çalışan ulusal ve uluslararası kuruluşlara Sağlık Bakanlığının izniyle üyelik başvurusu için karar almak,

Birlik Yönetim Kurulu bu Kanun kapsamına giren konularda veya Birlikten istenen konularda yapacağı çalışmalar için kurullar, komisyonlar kurar ve buralarda çalışacak olanları saptar.

Birlik Yönetim Kurulu, Başkan ve üyelerine gerekli gördüğü miktarda oturma ücreti veya başka ad altında ücret öder, görevli kıldığı kişilerin zaruri masraflarını kendi bütçesinden ödemekle yükümlüdür.

Birlik Yönetim Kurulu, hizmet satın alma durumunda hizmet karşılığı ödeme yapar. Birlik Merkezinde çalıştırmak üzere personel istihdamı yapar.

Birlik Yönetim Kurulunun toplantıları

Madde 41- Birlik Yönetim Kurulu ayda bir defa Birlik Merkezinde olağan olarak toplanır. Başkanın yazılı ve gerekçeli daveti üzerine olağanüstü olarak da toplanabilir. Toplantılar, Birlik Yönetim Kurulu üye tamsayısının salt çoğunluğu ile yapılır ve kararlar hazır bulunanların salt çoğunluğu ile alınır. Oylarda eşitlik halinde, Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Geçerli bir özrü olmaksızın üst üste üç olağan toplantıya katılmayanlar veya altı ay içinde yapılan toplantıların yarısına her ne sebeple olursa olsun katılmayanların üyelikleri kendiliğinden düşer ve yerlerine sırasıyla en fazla oy alan yedek üyeler çağrılır.

Birlik Yönetim Kurulu üyelerine toplantılara katıldıkları süreler için çalıştıkları kurumca izin verilir.

Yüksek Disiplin Kurulunun teşkili

Madde 42- Yüksek Disiplin Kurulu, Birlik Genel Kurulunca üç yıllık bir dönem için seçilen dokuz asıl ve dokuz yedek üyeden oluşur.

Yüksek Disiplin Kuruluna seçilebilmek için bu Kanuna göre seçilme yeterliliğinin yanında, meslekte on yıl, Türkiye'de en az beş yıl bilfiil hemşire olarak çalışmış olmak gerekir. Hizmet süresi bakımından yeterli sayıda aday bulunamazsa sırasıyla daha az hizmeti olanlar da aday olabilir.

Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri Birlik Genel Kurulu delegesi olmak zorunda değildir.

Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri, ilk toplantılarında kendi aralarında gizli oyla bir Başkan, bir başkan vekili ve bir de yazıcı seçerler.

Yüksek Disiplin Kurulunun görev ve yetkileri

Madde 43- Yüksek Disiplin Kurulunun görevi, Oda Disiplin Kurullarının kararlarına karşı yapılacak itirazları incelemek ve bu Kanunla verilen diğer görevleri yapmaktır.

Yüksek Disiplin Kurulu kararlarını alabilmek için gerekli olan soruşturmalar ve dosyaların tamamlanması disiplin yönergelerine göre yürütülür.

Yüksek Disiplin Kurulu, disiplin cezaları yanında cezai unsur gördüğü konularda ilgili kişi hakkında yetkili mercilere suç duyurusunda bulunabilir. Bu durumda kararı Birlik Yönetim Kuruluna bildirir.

Yüksek Disiplin Kurulunun verdiği kararlar dosyanın geldiği Odaya bildirilir. Oda bu kararı ilgili kişiye tebliğ eder. Karar, tebliğ tarihinden itibaren yürürlüğe girer. Kesinleşen kararlardan, meslekten men cezaları Bakanlıkça, diğer disiplin cezaları Birlik Yönetim Kurulu ve Oda Yönetim Kurulunca uygulanır.

Yüksek Disiplin Kurulunun toplantıları

Madde 44- Yüksek Disiplin Kurulu, Birlik Yönetim Kurulu tarafından asıl üyelere toplantı tarihinden en az bir ay önce taahhütlü bir mektup gönderilmek suretiyle toplantıya çağırılır. Geçerli bir özrü nedeniyle toplantıya katılamayacak üyelerin toplantı tarihinden on gün önce durumlarını belirtmeleri üzerine yerleri yedek üyelerle doldurulur.

Geçerli bir özrü olmaksızın üst üste iki toplantıya katılmayan asıl üyelerin üyelikleri düşer, yerlerine sırasıyla en fazla oy alan yedek üye getirilir.

Yüksek Disiplin Kurulu toplantılarında Başkan bulunmazsa, başkan vekili o da bulunmaz ise o toplantıyı yönetmek üzere katılan üyeler arasından bir Başkan seçilir. Seçim gerçekleşmezse, Kurula, toplantıya katılan hemşirelerin en kıdemlisi başkanlık eder.

Yüksek Disiplin Kurulu asıl üyelerinin en az üçte iki çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılanların üçte iki çoğunluğu ile karar alır. Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf üstün tutulur.

Yüksek Disiplin Kurulu üyeleri dava konusu ile ilgili taraf olmadığı sürece reddedilemezler. Reddedilme durumundaki üyelerin yerlerine yedek üyeler katılır.

İtiraz edilen kararın verilmesinde oy kullanan üyeler bu itirazın incelenmesinde kurula katılamazlar. Bunların yerine yedek üyeler çağırılır.

Yüksek Disiplin Kurulu toplantıları gizlidir. Ancak, taraf olan kişi istediği takdirde toplantı, karar aşaması hariç açık yapılabilir.

Yüksek Disiplin Kurulu üyelerinin oturum huzur hakları ve yollukları ile oturum süresince iâşe ve konaklamalarına ait masraflar Birlik Yönetim Kurulu bütçesinden ödenir.

Birlik Denetleme Kurulunun teşkili

Madde 45- Birlik Denetleme Kurulu, üç yıllık bir dönem için Birlik Genel Kurulu delegeleri arasında seçilen; beş asil ve beş yedek üyeden oluşur.

Birlik Denetleme Kuruluna seçilebilmek için, bu Kanuna göre seçilme yeterliliğine sahip olup, meslekte en az bilfiil on yıl çalışmış olmak şarttır. Hizmetin süresi bakımından yeterli sayıda aday bulunamazsa, sırasıyla daha az hizmeti olanlar da aday olabilir.

Birlik Denetleme Kurulu üyeleri ilk toplantılarında üyeleri arasından gizli oyla bir Başkan seçerler.

Birlik Denetleme Kurulunun görev ve toplantıları

Madde 46- Birlik Denetleme Kurulu üyeleri, gerek birlikte ve gerekse ayrı ayrı Birlik Yönetim Kurulunun bütün iç yönetim işlemlerini ve hesaplarını incelemekle görevlidirler; oy hakları olmaksızın Birlik Yönetim Kurulu toplantılarına katılabilirler.

Birlik Denetleme Kurulu, işlem ve hesaplarda gördükleri aksaklıkları en geç on gün içinde Birlik Yönetim Kuruluna ve yıllık denetleme sonuçlarını da bir rapor halinde Birlik Genel Kuruluna sunar.

Birlik Denetleme Kurulu, yılda en az iki kez kendi Başkanlarının başkanlığında toplanarak kurul halinde denetlemede bulunurlar.

Denetleme Kurulu üyeleri tek tek veya kurul halinde Birlik Yönetim Kurulunun tutmuş olduğu kayıtları, belgeleri isteyebilir ve bunları görebilir. Yüksek Disiplin Kurulu kararlarını görebilir, ancak belge olarak kullanamaz. Üyelere ait gizli dosyaları Birlik Başkanı nezaretinde görebilirler.

Birliğin gelirleri

Madde 47- Birliğin gelirleri şunlardır;

- a) Odaların göndereceği net gelirlerinin %25'i,
- b) Birlik Genel Kurulu kararları ile alım ve satımına izin verilen taşınır ve taşınmaz malların satımından, oda payları gönderildikten sonra arta kalan gelirler,
- c) Bu Kanunda belirlenen işleri yaparken sağlanacak gelirler ve her türlü hizmet gelirleri,

d) Birlik tarafından sağlanan sürekli eğitim karşılığında ilgili birimlerin ödemekle yükümlü oldukları paylar,

e) Birlik adına düzenlenen bilimsel etkinliklere katılımlardan ve yayınlardan sağlanacak gelirler,

f) Odalara sağlanacak her türlü basılı belge, defter ve benzerlerinden elde edilecek gelirler,

g) Sosyal-kültürel etkinliklerden veya Birlik Yönetim Kurulu kararıyla işletilecek lokal, misafirhane ve benzeri yerlerden elde edilecek gelirler,

h) Ulusal ve uluslararası mesleki veya diğer kuruluşların bu Kanun kapsamına giren konularda yapılacak çalışmalara bulunacağı katkı veya bağışlar ve bu kuruluşlar ile birlikte yürüttüğü işlerin gelirleri,

ı) Birlik adını kullanmak isteyenlerin ödeyecekleri gelirler,

j) Görsel ve basılı yayınlar için Birlikten istenecek araştırma, program ve benzeri çalışmaların gelirleri,

k) Bağışlar ve yardımlar.

Odalar, oluşacak net gelirlerinin %25'ini her yıl Kasım ayı sonuna kadar Birlik Yönetim Kuruluna göndermek zorundadırlar. Ancak bu miktar üye kayıt ücreti, yıllık aidatlar ve para cezalarının toplamının %25'inden az olamaz.

Geliri giderini karşılamayan Odalara, Birlik Yönetim Kurulu tarafından en geç iki yıl içinde ödenmek koşuluyla yardım yapılabilir.

Başka kurum, kuruluş veya kişilerin yapacağı yardım veya bağışlar ile Birlik Yönetim Kurulunun kendi görevlerine doğrudan bağlı olmayan işlerden doğan gelirlerin Odalara düşen payları, Odaların göndermekle yükümlü olduğu paylardan düşürülür.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Çeşitli Hükümler

Oda ve Birlik organlarına seçilme yeterliliği

Madde 48- Bu Kanunda aksine hüküm yoksa, Oda ve Birlik organlarına aşağıda yazılı olan meslek mensupları seçilemezler;

a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmayanlar,

b) Kamu hizmetinden yasaklılar,

c) Taksirli suçlar hariç, toplam altı aydan fazla hapis veya süresi ne olursa olsun ağır hapis cezasına mahkum olanlar,

d) Affa uğramış olsa bile; basit ve nitelikli zimmet suçu, irtikap, rüşvet, dolandırıcılık, hırsızlık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle veya Türk Ceza Kanununun İkinci Kitabının Birinci Babında yazılı suçlardan veya bu suçların işlenmesini aleni olarak tahrik etmek suçlarından veya Türk Ceza Kanununun 312 nci maddesinin ikinci fıkrasında yazılı halkı, sınıf, ırk, din, mezhep veya bölge farklılığı gözeterek kin ve düşmanlığa açıkça tahrik etme suçlarından mahkum olanlar veya Türk Ceza Kanununun 536 ncı maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı eylemlerle aynı Kanunun 537 nci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarında yazılı eylemleri siyasi ve ideolojik amaçlarla işlemek suçlarından mahkum olanlar,

e) Son iki yıl içinde Oda ve Birlik Disiplin kurullarınca uyarma, kınama ve para cezası verilenler,

f) Oda ve Birlik Disiplin kurullarınca meslek icrasından geçici veya sürekli men cezası verilenler.

Seçildikten sonra bu maddede belirtilen seçilme yeterliğinin herhangi birini kaybedenlerin organ üyelikleri, kendiliğinden sona erer.

Odalar ve Birlik organlarının seçim esasları

Madde 49- Odalar ve Birliğin organlarının bu Kanunda belirtilen seçimleri yargı gözetimi altında gizli oy ve açık tasnif esasına göre aşağıdaki şekilde gerçekleştirilir;

Seçim yapılacak Genel Kurul toplantılarından en az onbeş gün önce seçime katılacak üye veya delegeleri belirleyen listeler iki nüsha olarak o yer ilçe Seçim Kurulu Başkanı olan hakime tevdi edilir. Ayrıca toplantıların gündemi, yeri, günü, saati ile çoğunluk olmadığı takdirde yapılacak ikinci toplantıya ilişkin hususlar da listelerde belirtilir. Toplantı tarihinin, gündemde yer alan konular da göz önünde bulundurularak görüşmelerin bir cumartesi günü akşamına kadar sonuçlanması ve müteakip pazar gününün dokuz-onyedi saatleri arasında seçimlerin yapılmasını sağlayacak şekilde düzenlenmesi zorunludur. Birden fazla Seçim Kurulu bulunan yerlerde görevli hakim Yüksek Seçim Kurulunca belirlenir.

Hakim, gerektiğinde ilgili kayıt ve belgeleri de getirtip incelemek suretiyle varsa noksanları tamamlattırdıktan sonra seçime katılacak üye veya delegeleri belirleyen liste ile yukarıda belirtilen diğer hususları onaylar. Onaylanan liste ile toplantıya ilişkin diğer hususlar görevli ilçe Seçim Kurulu binası ile ilgili Oda veya Birliğin ilan yerinde asılmak suretiyle üç gün süre ile ilan edilir.

İlan süresi içinde listeye yapılacak itirazlar hakim tarafından incelenir ve en geç iki gün içinde kesin karara bağlanır.

Bu suretle kesinleşen listeler ile toplantıya ilişkin diğer hususlar ilgili Oda veya Birliğe gönderilir.

Hakim, kamu görevlileri veya aday olmayan üyeler arasında bir başkan ve iki üyeden oluşan bir Seçim Sandık Kurulu atar. Aynı şekilde ayrıca üç yedek üye de belirler. Seçim Sandık Kurulu Başkanının yokluğunda Kurula en yaşlı üye başkanlık eder.

Seçim Sandık Kurulu, Seçimlerin Kanunun öngördüğü esaslara göre yürütülmesi, yönetimi ve oyların tasnifi ile görevli olup bu görevleri seçim ve tasnif işlemleri bitinceye kadar aralıksız devam eder.

Dört yüz kişiden fazla üyesi bulunan Odalar veya Birlikte her dört yüz kişi için bir oy sandığı bulunur ve her seçim sandığı için ayrı bir kurul oluşturulur. Yüze kadar olan üye fazlalığı sandık sayısında nazara alınmaz.

Seçimlerde kullanılacak araç ve gereçler İlçe Seçim Kurulundan sağlanır ve sandıkların konacağı yerler hakim tarafından belirlenir.

Genel Kurullarda yapılacak seçimlerde toplantıya katılma hakkı olanlar imzalı yazı ile aday olabilir veya aday gösterebilirler. Seçimlerde aday olanların listeleri organlara göre ayrı ayrı olmak üzere tek liste halinde veya her organ için listeler halinde Genel Kurul Başkanlık Divanınca adayların soyadı alfabetik sırasına göre sıralanıp yeteri kadar çoğaltılarak o seçimde görevli hakime mühürlenmek üzere verilir. Listedeki isimlerin yanına herhangi bir unvan veya işaret konulmaz.

Genel Kurul toplantılarına katılma hakkı olanları gösteren listede adı bulunmayan üyeler oy kullanamaz. Oylar, oy verenin kimliğinin Oda, Birlik veya resmi kuruluşlarca verilmiş kimlik kartı ile ispat edilmesinden ve listedeki isminin karşısındaki yerin imzalanmasından sonra oy verme sırasında Sandık Seçim Kurulu Başkanı tarafından verilen İlçe Seçim Kurulu mührünü taşıyan ve adayları gösterir listedeki isimlerin karşısına organın asıl üyeleri kadarı işaretlenip İlçe Seçim Kurulu mührünü taşıyan zarflara konularak kullanılır. Bunların dışındaki kağıtlara yazılan veya seçilecek organı oluşturan üye sayısından fazla adayın işaretlendiği oy pusulaları ile mühürsüz zarftan çıkan pusulalar geçersiz sayılır.

Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip Seçim Sandık Kurulu Başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle geçici seçim sonuçları ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre ile saklanmak üzere İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına tevdi edilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hakim tarafından aynı gün incelenir ve kesin karara bağlanır. Hakim, itiraz süresinin geçmesi ve itirazların karara bağlanmasından hemen sonra yukarıdaki hükümlere göre kesin sonuçları ilan eder ve ilgili Oda ile Birliğe bildirir.

Hakim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde usulsüzlük veya Kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde, bir aydan az ve iki aydan fazla bir süre içinde olmamak üzere, seçimin yenileneceği günü tespit ederek ilgili Oda veya Birliğe bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır. Seçim işlemleri bu madde ile Kanunun öngördüğü diğer hükümlere göre yürütülür.

Görevli hakim ve Seçim Kurulu Başkanı ile üyelerine 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunda belirtilen esaslara göre ödenecek ücret ve diğer seçim giderleri ilgili Oda veya Birlik bütçesinden karşılanır.

Seçimler süresince Seçim Sandık Kurulu Başkanı ve üyelerine karşı işlenen suçlar Devlet memurlarına karşı işlenmiş gibi cezalandırılır.

Odalar ve Birliğin organlarının seçimlerinde siyasi partiler aday gösteremezler.

Odalar ve Birlik organlarının denetimi

Madde 50- Bakanlık, Oda ve Birlik organlarının görevlerini bu Kanun hükümlerine uygun yapıp yapmadıklarını ve mali işlemlerini denetlemeye yetkilidir. Denetime ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Amaçları dışında faaliyet gösteren Odalar ve Birliğin sorumlu organlarının görevlerine son verilmesine ve yerlerine yenilerinin seçilmesine Adalet Bakanlığı'nın; Bakanlığın teklifine dayanarak veya isteği uyarınca bulundukları yer Cumhuriyet Başsavcılığının açacağı dava üzerine o yerdeki asliye hukuk mahkemesince basit usule göre yargılama yapılarak karar verilir ve dava en geç üç ay içinde sonuçlandırılır. Ancak milli güvenliğin, kamu düzeninin, suç işlenmesini veya suçun devamını önlemenin yahut yakalamanın gerektirdiği hallerde gecikmede sakınca varsa, Odalar ve Birlik, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından, faaliyetten men edilir. Faaliyetten men kararı, yirmidört saat içerisinde görevli hakimın onayına sunulur. Hakim, kararını kırksekiz saat içinde açıklar, aksi halde; bu idari karar kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Yargı organlarınca görevden alınan Yönetim Kurulu yerine ilgili mahkeme tarafından, kayıtlı, meslek unvanları hemşire olan üyeler arasından Yönetim Kurulu üye sayısı kadar üye atanır. Bu Yönetim Kurulu görevini bir ay içinde yapılacak olağanüstü, seçimli Genel Kurul toplantısına kadar yürütür. Yeni seçilenler, eskilerin süresini tamamlar.

Görevlerine son verilen organ üyelerinin Kanunda yazılı cezai sorumlulukları saklıdır. Bu organların yukarıdaki fıkra gereğince görevlerine son verilmesine neden olan tassarrufları hükümsüzdür.

Onur üyeliği

Madde 51- Genel sağlık ve hemşirelik mesleği üzerinde yaptığı çalışmalar ve yayımladığı eserler dolayısıyla ülke ve dünya çapında üne kavuşmuş veya

mesleğe, Odalara veya Birliğe maddi ve manevi yardımda bulunmuş kimselere; Oda Yönetim Kurulunun teklifine dayanarak veya doğrudan doğruya Birlik Yönetim Kurulunun isteği uyarınca, Birlik Genel Kurulunun kararı ile onur üyeliği payesi verilebilir.

Onur üyesi payesi verilebilmesi için hemşire olmak şart değildir.

Onur üyeleri, oy hakkı olmaksızın Oda veya Birlik Genel Kurul toplantılarına katılabilirler.

Organlarda görev alanlara ödenecek ücret ve benzeri giderler

Madde 52- Oda veya Birlik organlarında görev alacaklara her ne ad altında olursa olsun, verilecek ödeneklerin cins ve miktarı Odalarda Oda Genel Kurullarınca, Birlikte ise Birlik Genel Kurulunca kararlaştırılır.

Hemşirelerin sicili

Madde 53- Hemşirenin kayıtlı bulunduğu Odada, Birlikçe gönderilen örneğe göre düzenlenecek bir sicil dosyası bulunur. Bu dosya gizlidir; ancak hak sahibi veya vekalet vereceği bir avukat tarafından her zaman görülebilir ve gerekli not alınabilir.

Odadan odaya nakil halinde, dosya nakledilen Oda Başkanlığına gönderilir. Odalar üye kayıtları ve sicil dosyalarındaki bilgi ve değişiklikleri Birliğe bildirir.

Üyeler, tayin, nakil, işten ayrılma ve benzeri değişiklikleri en geç bir ay içinde ayrıldıkları yerin Odalarına bildirmeye mecburdurlar.

Disiplin cezaları

Madde 54- Mesleki Deontoloji Tüzüğü'nün kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmeyen, mesleğini gereği gibi uygulamayan veya kusurlu olarak uygulayan veya görevinin gerektirdiği güveni sarsıcı davranışlarda bulunan Oda üyeleri hakkında; eylem ve davranışın niteliği ve ağırlık derecesine göre aşağıdaki disiplin cezaları verilir.

a) Uyarma; hemşirelere görevinde ve davranışlarında daha dikkatli davranması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

b) Kınama; hemşirelere görevinde ve davranışlarında kusurlu sayıldığıнын yazı ile bildirilmesidir.

c) Para cezası; yıllık üye aidatının iki katı ile en çok elli katı arasında belirlenecek cezalardır.

d) Meslek icrasından geçici men; Oda bölgesinde onbeş günden altı aya kadar meslek uygulamasından alıkonmadır.

e) Meslek icrasından sürekli men; bir Oda bölgesinde üç kez (d) bendine göre ceza verilenlerin bütün ülkelerde meslek uygulamasından sürekli olarak alıkonmasıdır.

Oda Disiplin Kurulu, kusurlu üyenin geliştirilmesi ve rehabilitasyonu için düzenlenecek eğitim programlarına katılmasını isteyebilir.

Disiplin suçundan dolayı cezai takibat yapılması veya hüküm tesisi, disiplin kovuşturma ve soruşturması yapılmasına ve disiplin cezası uygulanmasına engel değildir.

Meslek mensubu hakkında savunma alınmadan disiplin cezası verilemez. Tebligata rağmen onbeş gün içinde savunmasını yapmayanlar, savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar.

Oda Disiplin Kurulu tarafından verilen cezalar aleyhine, kararın üyeye tebliğinden itibaren onbeş gün içinde yazılı olarak itiraz edilebilir. İtiraz dilekçesi, aleyhindeki belgelere dayanan savunma ile birlikte ve imza karşılığında Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilmek üzere Oda Yönetim Kurulu Başkanlığına verilir. Meslek icrasından geçici ve sürekli men cezası alanların bu cezalarının itiraz edilsin veya edilmesin Yüksek Disiplin Kurulu tarafından onaylanmış olması şarttır. Oda Disiplin Kurulu tarafından verilmiş meslek icrasından men cezasına karşı taraf olan kişinin süresi içinde itiraz etmemesi durumunda karar Yüksek Disiplin Kuruluna gönderilir.

Birlik ya da odalarca verilmiş olan meslek icrasından geçici veya sürekli men cezalarının Bakanlığa, Odanın bulunduğu ilin valiliğine, ildeki hemşirelik personeli istihdam eden kurum ve kuruluşlara ve Uluslararası Hemşireler Konseyi'ne bildirilmek zorunluluğu vardır.

Yüksek Disiplin Kurulu kararı ile meslek icrasından geçici veya sürekli olarak men edilen üye, ceza süresince serbest olarak mesleğini icra edemeyeceği gibi, var ise işyeri de kapatılır.

Disiplin cezaları, ilgili kişiye taahhütlü olarak veya imza karşılığı bildirilir ve bu tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Meslek icrasından men edilen üyelerin, kesin karara rağmen mesleklerini icraya devam etmeleri veya para cezasını ödememeleri halinde, hükmedilen cezanın tebliği tarihinden itibaren; en çok otuz gün içinde haklarında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre takibata başlanır.

Disiplin cezalarını gerektiren fiiller ve fiillere uygulanacak disiplin cezaları; bir derece ağır veya hafif disiplin cezalarının uygulanacağı haller; disiplin kovuşturması yapılması konusunda karar verecek merci; disiplin cezalarını vermeye yetkili merciler; disiplin cezalarına karşı yapılacak itirazın usul ve şartları, disiplin kurullarının çalışma usul ve esasları, disiplinle ilgili diğer işlemler, Bakanlığın görüşü alınarak, düzenlenecek bir yönetmelikte gösterilir.

BEŞİNCİ KISIM

Geçici ve Son Hükümler

Tüzük ve yönetmelikler

Madde 55- Birliğin görüşü alınarak Bakanlıkça teklif edilen ve Bakanlar Kurulunca çıkarılacak olan Mesleki Deontoloji Tüzüğü ile bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kanunun yayımından itibaren bir yıl içerisinde çıkarılır.

Yürürlükten kaldırılan hükümler

Madde 56- 15/2/1954 tarihli ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kamu ve özel kuruluşlarda görevli bulunanlar, hemşire ve hemşire yardımcıları ile, 6283 sayılı Kanun hükümlerine göre Sağlık Meslek Liselerinin Hemşirelik Programlarına ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu kapsamında açılan Hemşirelik Önlisans programlarına kaydolmuş olan öğrencilerin ve Sağlık Meslek Liselerinden mezun olup "Hemşire" unvanı taşımakta olanlar ile Hemşirelik Önlisans programlarından mezun olanların kazanılmış hakları saklıdır.

Geçici Madde 2- Özellik arzeden birim ve alanlarda halihazırda yetki belgesi olmaksızın çalışanların yetkilerinin belgelendirilmesine öncelik verilir.

Geçici Madde 3- Halihazırda özel işyeri sahibi olan hemşireler, işyerlerinin açılışına ilişkin izinlerini Oda kurulan illerde Odaya, henüz Oda kurulmamış illerde ise Birliğe onaylatmak zorundadır.

Geçici Madde 4- Bu Kanuna göre seçilmeye engel bir hali olmayan hemşireler Oda kurucusu olmak istedikleri takdirde, Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde mesleklerini icra etmekte oldukları illerin valiliklerine başvurarak birer kuruculuk belgesi alırlar. Üç ayın bitiminde valilikler kuruculuk belgesi verdikleri hemşirelerin listesini Bakanlığa gönderirler. Listelerin gönderilmesini izleyen bir ay içerisinde kurucu üyeler Bakanlığın belirleyeceği il merkezlerinde toplanarak birer geçici Yönetim Kurulu seçerler.

Bu Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamına giren illerdeki geçici Yönetim Kurulları, seçildikleri tarihi izleyen bir ay içerisinde üye kayıt işlemlerini tamamlayarak bu Kanunda belirtilen esaslara uygun olarak Odaların ilk Genel Kurullarını toplantıya çağırır ve Oda organlarının seçimlerini yaparlar. Bu madde kapsamındaki Odalar, seçim sonuçlarını Bakanlığa bildirmekle tüzel kişilik kazanırlar.

Yarıdan bir fazla Oda tüzel kişilik kazandıktan sonra Bakanlık, Odalarca seçilen Birlik Genel Kurul delegelerini, Birlik organlarını seçmek üzere Ankara'da toplantıya çağırır. Birlik, organ seçimlerinin kesinleşmesiyle ve Bakanlığa bildirilmesi ile tüzel kişilik kazanır.

Birlik tüzel kişiliğinin kazanılmasından itibaren altı ay içinde genel Kurulunu yapar.

Yürürlük

Madde 57- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 58- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

